

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Oppia ikä kaikki -
Täydennyskoulutustarpeen kartoittaminen kauneudenhoitoalalla

Karvonen, Annika & Pääkkönen, Satu

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Tikkurila

Oppia ikä kaikki -
Täydennyskoulutustarpeen kartoittaminen kauneudenhoitoalalla

Annika Karvonen & Satu Pääkkönen
Kauneudenhoitoala
Opinnäytetyö
Tammikuu, 2014

Annika Karvonen & Satu Pääkkönen

Oppia ikä kaikki - Täydennyskoulutustarpeen kartoittaminen kauneudenhoitoalalla

Vuosi

2014

Sivumäärä

52

Kauneudenhoitoala elää jatkuvassa muutoksessa. Alan työntekijöiltä vaaditaan ajankohtaista tietotaitoa sekä kosmetiikasta että alaa koskevista säädöksistä. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää täydennyskoulutustarvetta kauneudenhoitoalalla, jotta Laurea Tikkurilan täydennyskoulutustarjontaa voitaisiin kehittää tulosten perusteella.

Teoriaosan alussa käsiteltiin kauneudenhoitoalan tämänhetkistä tilannetta ja kauneudenhoitoalan koulutusohjelmia Suomessa ja muualla Euroopassa. Uusi kosmetiikka-asetus 1223/2009 määrittelee jälleenmyyjän vastuualueet, joita käsiteltiin teoriaosion keskivaiheilla. Teoriaosan lopussa käsiteltiin elinikäistä oppimista ja aikuiskoulutusta, jotka liittyvät läheisesti täydennyskoulutukseen.

Kysely tehtiin e-kyselylomakkeella Uudenmaan alueella toimiville kauneudenhoitoalan ammattilaisille. Kyselyn avulla selvitettiin vastaajien taustatietoja, täydennyskoulutuksiin osallistumista, kosmetiikkalainsäädännön tuntemusta sekä täydennyskoulutustarvetta. Vastauksia saatiin 123 henkilöltä, joista suurin osa oli kosmetologeja.

Tuloksia analysoitaessa huomattiin, että alan ammattilaiset osallistuvat pääasiassa maahan-tuojien järjestämiin koulutuksiin. Varsinaista täydennyskoulutusta on Suomessa hyvin vähän tarjolla, joten puolueettomien tahojen järjestämiin täydennyskoulutuksiin on tarvetta. Kyselykartoituksen pohjalta tehtiin opinnäytetyön loppuun ehdotus siitä, millaista täydennyskoulu-tusta Laurea ammattikorkeakoulun tulisi tarjota kauneudenhoitoalalla ja miten koulutuksista kannattaisi tiedottaa.

Asiasanat: elinikäinen oppiminen, kauneudenhoitoala, kyselytutkimus, täydennyskoulutus

Annika Karvonen & Satu Pääkkönen

Live and Learn - Survey of the needs for further education for the professionals in the field of beauty and cosmetics

Year	2014	Pages	52
------	------	-------	----

The field of beauty and cosmetics is under an ongoing change. The professionals in the field are required to have current know-how both of cosmetics and business related regulations. The aim of this Bachelor's thesis was to examine the need for further education for the professionals in the field of beauty and cosmetics so that the supply of further education for the professionals could be improved at Laurea Tikkurila based on the results from of this survey.

The theoretical part begins with a description of the current situation in the field of beauty and cosmetics and the related Degree Programs in Finland and elsewhere in Europe. The new cosmetics regulation 1223/2009 determines the responsibilities of cosmetics retailers, which was discussed in the middle section of the theory. The theoretical part ends with the concept of lifelong learning and adult education which both are closely related to further education for the professionals.

A questionnaire inquiry was conducted with e-forms that were sent out to beauty and cosmetics professionals in the Uusimaa area. They were asked about their background, possible participation in further education, their knowledge of cosmetics legislation and the need for further education. There were 123 responses received, mainly from the beauty therapists.

The results revealed that professionals participate primarily in training arranged by cosmetics importers. In Finland there is only little further education for the professionals available so there definitely is a need for objective training. In the end of this thesis there is a proposal for Laurea University of Applied Sciences about what kind of further education it should provide for the professionals and how it should inform about their training. A proposal was made based on the survey results.

Keywords: lifelong learning, the field of beauty and cosmetics, survey, further education for professionals

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Kauneudenhoitoala Suomessa	7
2.1	Koulutusohjelmat	7
2.2	Täydennyskoulutustarjonta Suomessa	9
2.2.1	Kauneudenhoitoalan koulutustoimikunta	10
2.3	Kauneudenhoitoalan koulutus- ja täydennyskoulutustarjonta ulkomailla	11
2.4	Jälleenmyyjän vastuut	12
2.4.1	Kosmetiikkarikkomus	13
3	Elinikäinen oppiminen	13
3.1	Aikuiskasvatus ja - koulutus	16
3.1.1	Aikuinen oppijana	18
3.2	Ammatillinen kasvu	19
3.2.1	Henkilöstön kehittäminen yksilön tarpeiden ja kykyjen mukaan	20
3.3	Aikuiskoulutukseen osallistuminen	21
3.3.1	Lainsäädäntöä aikuiskoulutuksesta.....	22
4	Kartoituskysely täydennyskoulutustarpeesta kauneudenhoitoalalla.....	23
4.1	Tutkimuksen tavoitteet	24
4.2	Tutkimusmenetelmä	24
4.3	Tutkimusprosessi	24
5	Kyselytutkimusanalyysi	26
5.1	Taustatietoa vastanneista	26
5.2	Täydennyskoulutukseen osallistuminen.....	28
5.3	Lainsäädännön tuntemus	30
5.4	Täydennyskoulutustarpeen kartoitus	31
5.5	Kartoituskyselyn luotettavuus ja pätevyys	35
6	Ehdotus täydennyskoulutuksen sisällöstä, aikataulusta ja markkinoinnista	36
6.1	Ehdotus täydennyskoulutuksen sisällöstä	36
6.2	Ehdotus täydennyskoulutuksen aikataulusta	37
6.3	Ehdotus täydennyskoulutuksen markkinoinnista.....	38
	Kuvat	45
	Kuviot	46
	Taulukot	47
	Liitteet.....	48

1 Johdanto

Elinikäinen oppiminen on tullut osaksi nykypäivän yhteiskuntaa kaikilla työelämän sektoreilla. Kilpailu työmarkkinoilla on nostanut täydennyskoulutusten suosiota etenkin nuorten aikuisten työntekijöiden keskuudessa. Kauneudenhoitoala on jo Suomessakin selkeästi kasvava bisnes, minkä perässä pysyminen vaatii alalla erityisesti esimies- ja johtoasemissa työskenteleviltä ajankohtaista tietotaitoa sekä kosmetiikasta että alaan kohdistuvista säädöksistä.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa täydennyskoulutustarvetta kauneudenhoitoalalla. Kartoituksen keskiössä ovat kosmetologit, kosmetiikkaneuvojat, parturi-kampaajat sekä kosmetiikan maahantuojat Uudenmaan alueella. Opinnäytetyö tehdään toimeksiantona Laurea Tikkurilan täydennyskoulutusyksikölle, jonka täydennyskoulutustarjontaa on tarkoitus kehittää tutkimustulosten pohjalta.

Uusi kosmetiikka-asetus 1223/2009 astui virallisesti voimaan 11.7.2013 ja siinä täsmentyivät vastuuhenkilöiden ja jakelijoiden velvollisuudet sekä kosmeettista valmistetta koskevat väitämät. Opinnäytetyön tarkoituksena on lisäksi selvittää, ovatko kauneudenhoitoalalla työskentelevät tutustuneet uuteen kosmetiikka-asetukseen ja tietävätkö he, mistä kosmetiikkalainsäädännöstä löytyy tietoa.

Työperäiset sairauden ja ammattitaudit ovat lisääntyvä ongelma kauneudenhoitoalalla. Erityisesti parturi-kampaajat altistuvat työssään useille kemikaaleille, jotka voivat aiheuttaa ihon ja hengitysteiden ärsytystä sekä allergiaa. Parturi-kampaajien on otettava huomioon oman altistuksen lisäksi kuluttajan turvallisuus. Hiusvärit saattavat herkistää ja aiheuttaa vakavan allergisen reaktion. Tämän takia alle 16-vuotiaiden hiuksia ei saa värjätä hiusväreillä. Kauneudenhoitoalan ammattilaiset toimivat vaikeassa rajapinnassa; heidän on oltava tietoisia voimassa olevasta lainsäädännöstä sekä asetuksista ja samalla vastattava kuluttajien kasva-neisiin vaatimuksiin. Täydennyskoulutuksille on tarvetta myös siksi, ettei alan kirjallisuutta ole suomeksi juuri ollenkaan.

Laurea Tikkurilalla on tarkoituksena toteuttaa ja tarjota täydennyskoulutusta kauneudenhoitoalalle. Tätä yritettiin jo kerran, mutta vähäisen ilmoittautumismäärän vuoksi kyseistä koulutusta ei pystytty järjestämään. Opinnäytetyölle on siis selkeä tarve. Täydennyskoulutusten markkinointiin kuten koulutuksesta tiedottamiseen tulisi tehdä parantavia muutoksia, jotta kysyntä ja tarjonta kohtaisivat paremmin. Opinnäytetyön loppuun on tehty kartoituskyselyn perusteella ehdotus siitä, millaista täydennyskoulutusta Laurea ammattikorkeakoulun tulisi tarjota kauneudenhoitoalalla ja miten koulutuksista kannattaisi jatkossa tiedottaa.

Opinnäytetyötä kirjoitti kaksi valmistuvaa estenomiopiskelijaa, jotka jakoivat vastuuta työstä tasapuolisesti. Työskentely tapahtui sekä yksilö- että parityöskentelyinä.

2 Kauneudenhoitoala Suomessa

Kauneudenhoitoalalla toimijoiksi Suomessa luetaan muun muassa kosmetiikkamyymälät, kosmetologit, parturi-kampaajat ja maskeeraajat. Alalle valmistuu vuosittain keskimäärin 1400 henkilöä, joista vajaa 1000 valmistuu parturi-kampaajiksi sekä noin 300-400 kosmetologeiksi ja maskeeraajiksi (Vero 2012). Kauneudenhoitoalan ammattilaiset työskentelevät useimmiten yksityisinä yrittäjinä, kauneudenhoitoalan yrityksen palvelussa, tavarataloissa tai freelance-reina.

Helmikuussa 2012 Verohallinnon rekisteröintiaseman mukaan toimivia parturi-kampaamoja oli 12 283 ja kauneudenhoitoalan yrityksiä 4 306. Yhteensä kauneudenhoitoalalla toimi 16 589 yritystä. Alan yrityksistä suurin osa (90 prosenttia) on pienyrityksiä: joko ammatinharjoittajien tai yksityisten elinkeinoharjoittajien yrityksiä. Työnantajia, joiksi luetaan säännöllisesti tai satunnaisesti palkkaa maksavia, on alalla yhteensä vain kahdeksan prosenttia toimivista yrityksistä. Osuus jakautuu niin, että parturi-kampaamoista vain 930 työllistää ulkopuolisia henkilöitä ja kauneudenhoitoala vain 329. Vuonna 2010 tilastokeskuksen mukaan Suomessa toimivien kampaamo- ja kauneushoitopalveluyritysten alaisuudessa työskenteli 1800 palkansaaajaa. (Vero 2012.)

2.1 Koulutusohjelmat

Kauneudenhoitoalan perustutkinto (kosmetologi tai kosmetiikkaneuvoja) ja hiusalanperustutkinto (parturi-kampaaja) ovat toisen asteen ammatillisia perustutkintoja. Tutkinnot voidaan suorittaa myös näyttötutkintoina sekä aikuiskoulutuksena. Peruskoulutustaistet suorittavat tutkinnon kolmessa vuodessa, kun taas jonkin toisen tutkinnon, esimerkiksi lukion suorittaneet voivat kouluttautua kauneudenhoitoalan perustutkintoon kahdessa vuodessa. Suomessa toimii valtion takaamien koulujen lisäksi yksityisiä kouluja. (Opetushallitus 2010; Opintoluotsi 2010; Aikuis-koulutus; Hiuskoulutuskeskus 2009; Etelä-Suomen Kosmetologikoulu.)

Kosmetologi huolehtii asiakkaan ihon ja kehon kauneudesta sekä hyvinvoinnista. Hän tekee kasvo-, käsi-, jalka- ja vartalohoitoja sekä ehostusta. Kosmetologisen hoitotyön lisäksi kosmetologit tekevät töitä alan myynti-, markkinointi- ja myynninedistämistehtävissä, tuote-esittelijöinä, kouluttajina ja voivat jatkokouluttauduttuaan toimia ammatinopettajina tai neuvontatehtävissä. Kosmetiikkaneuvojan peruskoulutus on sama kuin kosmetologin, mutta täydentävien ihonhoitojen sijaan kosmetiikkaneuvoja opiskelee kauneudenhoito- ja tuoteneuvontaa. Kosmetiikkaneuvojat voivat työskennellä samoissa tehtävissä kuin kosmetologit lu-

kuun ottamatta hoitolatyötä. (Opintoluotsi 2010.)

Parturi-kampaaja hoitaa, leikkaa, värjää ja muotoilee asiakkaiden hiuksia. Myös hiusalalla toimivat tekevät kosmetologien tavoin perustyönsä lisäksi myynti-, markkinointi- ja myynninedistämistehtäviä ja tuote-esittelyitä. (Opintoluotsi 2010; Vero 2012.)

Maskeeraajien koulutusta järjestävät ainoastaan yksityiset maskeerauskoulut. Koulutus kestää noin puolisen vuotta, mikä pitää sisällään muun muassa meikkausta, maskeerausta sekä kampanusten ja peruukkien työstämistä. Maskeeraaja työskentelee teattereissa ja elokuva- ja televisioyhtiöiden sekä näytös- että kuvausprojekteissa. Maskeeraajan koulutustaustana voi olla kosmetologin tai parturi-kampaajan koulutus. (Ammattinetti 2013.)

Kauneudenhoitoalalla suoritetaan näyttötutkintoja perusammattitutkinnoista, kosmetologin erikoisammattitutkinnosta sekä hiusalan erikoisammattitutkinnosta. Erikoistumisopinnot syventävät kosmetologin, kosmetiikkaneuvojan sekä parturi-kampaajan tietotaitoa. Erikoisammattitutkinnon suorittanut osaa hyödyntää tietoa muun muassa kosmeettisten valmisteiden ainesosista, noudattaa alaa koskevia säädöksiä sekä toimia yrittäjänä, yrityksen vastuutehtävissä, esimiehenä tai alan asiantuntijatehtävissä (Suomen Kosmetologien Yhdistys; Omnia aikuisopisto.) Verrattuna estenomin opintoihin erikoisammattitutkinnon opinnot ovat käytännönläheisiä ja niissä painotetaan jo aiemmin hankitun ammattiosaamisen kädentaitoja.

Kauneudenhoitoalan ammattikorkeakoulututkinto on estenomi, johon voi Suomessa kouluttautua tällä hetkellä kahdessa eri oppilaitoksessa: Tikkurilan Laurea ammattikorkeakoulussa ja Vaasan Yrkeshögskolanissa. Oppilaitosten opetussuunnitelmat tosin poikkeavat toisistaan, vaikka kyseisistä kouluista valmistaudutaan samalle tutkintonimikkeelle. Estenomiopintoihin voivat pyrkiä toisen asteen koulutuksen suorittaneet, mutta kosmetologin tai parturi-kampaajan tutkintoa ei vaadita. Estenomi toimii kauneudenhoitoalan esimies-, asiantuntija-, markkinointi- ja koulutustehtävissä sekä hän voi toimia alan yrittäjänä (Laurea ammattikorkeakoulu 2011). Laurea Tikkurila on hakenut ylempää ammattikorkeakoulututkintoa estenomeille vuonna 2013.

Aikuiskoulutus on suunnattu yli 18-vuotiaille, työssäkäyville henkilöille. Estenomin aikuiskoulutusopintoihin hakevilla tulisi olla myös kahden vuoden kokemus kauneudenhoitoalalta. Aikuiskoulutuksessa opiskelu tapahtuu vapaa-ajalla tai työn ohessa ja se johtaa samaan tutkintoon kuin vastaava nuorten koulutus. Aikuiskoulutuksessa lähiopetuskertoja on nuorten koulutusohjelmaan verrattuna harvemmin. Lukuvuosi 2013-2014 tulee olemaan viimeinen laatuaan Laurea Tikkurilassa. Syksystä 2014 alkaen estenomien aikuislinja tullaan yhdistämään nuorisolinjan kanssa, jolloin opetus toimii ainoastaan päiväopetuksena sekä etä- ja verkko-opintoina. (Laurea aikuiskoulutus 2012; henkilökohtainen tiedonanto Kurimo 2013.)

Kauneudenhoitoalan tulevaisuus näyttää hyvältä, ja opiskelijoiden kiinnostus alaa kohtaan on pysynyt ja tulee varmasti pysymään hyvänä. Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannan mukaan Suomessa kauneudenhoitoalaa opiskeli yhteensä 4204 henkilöä vuonna 2012 (Taulukko 1). Suurin osa opiskelijoista oli naisia. (Tilastokeskuksen PX-Web tietokannat.) Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikön mukaan erityisesti kosmetologien koulutuspaikkoja on viime vuosina lisätty runsaasti, kun työllisyystilanne on näyttänyt alalla melko hyvältä (Vero 2012).

Uudet opiskelijat, yhteensä	Uudet opiskelijat, miehet	Uudet opiskelijat, naiset	Opiskelijat, yhteensä	Opiskelijat, miehet	Opiskelijat, naiset
1635	28	1607	4204	70	4134

Taulukko 1: Kauneudenhoitoalalla opiskelevat 2012, koko maa

2.2 Täydennyskoulutustarjonta Suomessa

Tässä opinnäytetyössä täydennyskoulutuksella tarkoitetaan ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää koulutusta. Täydennyskoulutuksella ei tarkoiteta kaupallisten brandien järjestämiä tuote-, trendi- tai palvelukoulutuksia vaan puolueettomien tahojen järjestämiä alaan liittyviä lisäkoulutuksia. Täydennyskoulutukset ovat lyhyitä, noin kolmen kerran intensiivikursseja, joille voidaan osallistua esimerkiksi työpäivän päätteeksi. Yksi koulutuskerta on useimmiten muutaman tunnin pituinen luento.

Maksullista täydennyskoulutusta kauneudenhoitoalalla työskenteleville tarjoaa tällä hetkellä Suomen Kosmetologien Yhdistyksen (SKY) Opisto pääkaupunkiseudulla. SKY Opisto tarjoaa vaihtelevasti täydennyskoulutusta markkinoinnin tai raaka-ainetuntemuksen perehdyttämiseen. (Suomen Kosmetologien Yhdistyksen Opisto 2011.) Tampereella toimiva Eduxes Oy tarjoaa täydennyskoulutuspalveluitaan ympäri Suomea hius- ja kauneudenhoitoalan ammattilaisille (Eduxes Oy). Lisäksi Suomen Hiusyrittäjät ry:n paikallisyhdistykset tarjoavat parturikampaajille jatko- ja täydennyskoulutuksia (Suomen Hiusyrittäjät ry).

Laurea Tikkurila on järjestänyt sosiaali- ja terveysalalla täydennyskoulutusta jo 15 vuoden ajan. Kauneudenhoitoalalla yritettiin kerran järjestää täydennyskoulutusta kosmetiikka-allergioista, joka oli ensisijaisesti suunnattu sairaanhoitajille ja terveydenhoitajille. Vähäisen markkinoinnin vuoksi koulutukseen ei ilmoittautunut riittävästi henkilöitä. (Henkilökohtainen tiedonanto Koskinen 2013.) Koulutuksen tarkoituksena olisi ollut opettaa tunnistamaan ylei-

simmat ärsytystä ja allergiaa aiheuttavat kosmetiikan ainesosat. Tunnistaessaan allergia- ja ärsytysoireet alalla työskentelevät osaisivat ohjeistaa allergisille ja herkkäihoisille kuluttajille sopivia tuotevaihtoehtoja ja ohjata asiakkaan tarvittaessa ihotautilääkärin konsultaatioon (Laurea täydennyskoulutus). Laurea Tikkurilalla on tarkoituksena kehittää täydennyskoulutus-tarjontaa kauneudenhoitoalalle.

2.2.1 Kauneudenhoitoalan koulutustoimikunta

Suomessa toimii eri alojen koulutustoimikuntia 26 kappaletta, joihin sisältyy myös kauneudenhoitoalan koulutustoimikunta. Koulutustoimikuntien tehtävänä on käsitellä kunkin alan työelämän kehittämiseen, yrittäjyyteen ja koulutusalaan liittyviä asioita. Valtioneuvosto on asettanut asetuksen, jonka mukaan koulutustoimikuntajärjestelmän ohjausryhmän tarkoituksena on varmistaa, että kyseisiä aiheita käsitellään. (Valtioneuvoston asetus koulutustoimikuntajärjestelmästä 882/2010.)

Valtioneuvoston asetus koulutustoimikuntajärjestelmästä (882/2010) säättää koulutustoimikuntajärjestelmästä seuraavaa: "Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteisenä koulutuksen laadullisen ennakkoinnin asiantuntijaelimenä toimii koulutustoimikuntajärjestelmä, joka koostuu ohjausryhmästä, eri alojen koulutustoimikunnista sekä koulutustoimikuntien työtä täydentävistä määräaikaaisista asiantuntijaryhmistä. Koulutustoimikuntajärjestelmän tehtävänä on edistää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta."

Kauneudenhoitoalan koulutustoimikunnan viimeinen virallinen toimintakausi oli vuonna 2009, jolloin päätettiin vuoden 2010 jatkokaudesta (Kauneudenhoitoalan koulutustoimikunta 2010). Vuonna 2010 toimikuntaan kuuluivat opetusneuvos, rehtori, apulaisrehtori, tuotekehityspäällikkö, tuotepäällikkö, koulutuspäällikkö, kampaajamestari-kosmetologi, lehtori, opettaja, päätoiminen tuntiopettaja, SAK/PAM:n edustajia ja Suomen Yrittäjät/Suomen Hiusyrittäjät ry:n edustajia (Opetushallitus 2012). Viimeisin julkaistu pöytäkirja toimikunnan kokoontumisesta on vuodelta 2010, missä käsiteltiin vuoden 2009 toimintakertomus. Pöytäkirjan mukaan kauneudenhoitoalan koulutustoimikunnan keskeisinä seurantakohteina ovat olleet "perustutkintojen perusteiden tarkistaminen, perusteiden toimeenpanoon sekä ammattiosaamisen näyttöjen ja työssä oppimisen kehittämiseen liittyvät asiat. Myös muu ammatillisen tutkintorakenteen kehittäminen tutkintojen tuottaman osaamisen ja koulutuksen työelämävastaavuuden arviointi, korkea-asteen koulutuksen ja opettajien koulutuksen kehittäminen sekä laadullinen että määrällinen ennakkointi ovat tärkeitä kehittämiskohteita". (Kauneudenhoitoalan koulutustoimituskunta 2010.)

2.3 Kauneudenhoitoalan koulutus- ja täydennyskoulutustarjonta ulkomailla

Suomessa kauneudenhoitoalan eri tutkinnoista asetetut määritelmät eivät välttämättä päde samalla lailla kaikkialla Euroopassa. Kosmetologi ja parturi-kampaaja tutkinnot sekä niiden tutkintonimikkeet saattavat vaihdella maittain. Opetussuunnitelmat vaihtelevat jopa maan eri koulujen välillä. Kussakin Euroopan maassa on kuitenkin laadittu kansalliset tutkintostandardit. Esimerkiksi Englannissa National Occupation Standards (NOP) määrittelee perusteet kauneudenhoitoalan opetukselle ja luokittelee ammatillisen perustutkinnon eri tasoihin (Habia).

Ympäri maailmaa toimiva Cidesco International yhdistys mahdollistaa yhtenäisen tutkinnon ammattikoulutasoisille kosmetologeille (englanniksi beauty therapist). Kansainvälisesti tunnetun ja arvostetun Cidesco -tutkinnon voi suorittaa Suomessa seitsemässä oppilaitoksessa (CIDESCO). Tutkinnon standardit tukevat ja vastaavat suomalaisen koulutusjärjestelmän määrittelemää kosmetologin perustutkintoa. Euroopassa ammattikoulutasoisen Cidesco - tutkinnon voi suorittaa Suomen lisäksi: Itävallassa, Kyproksella, Tanskassa, Virossa, Ranskassa, Saksassa, Kreikassa, Islannissa, Irlannissa, Latviassa, Maltalla, Hollannissa, Norjassa, Sloveniassa, Sveitsissä, Ruotsissa sekä Englannissa (CIDESCO Schools).

Kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinnon voi tällä hetkellä suorittaa Suomen lisäksi harvassa Euroopan maassa, kun taas Yhdysvalloissa ja Aasiassa tutkintoja tarjoaa monikin ammatti-korkeakoulu tai yliopisto. Euroopassa kauneudenhoitoalan bachelor ja master -tutkintoja voi suorittaa Englannissa, Ranskassa ja Puolassa. Englannissa sekä De Montfort University että London College of Fashion tarjoavat kosmetiikkatieteiden bachelor -tutkintoa, mikä antaa valmiuksia erityisesti kosmetiikan valmistamiseen ja tutkimiseen (Romanowski 2010). Ranskassa Group Isipca tarjoaa kauneudenhoitoalan bachelor ja master -tutkintoja sekä täydennyskoulutusta kauneudenhoitoalalla kaikissa eri tehtävissä kuten myyntityössä tai maahantuontiyrityksen markkinoinnin parissa työskenteleville (ISIPCA).

Suomen estenomitutkinto poikkeaa muualla Euroopassa tarjolla olevista kauneudenhoitoalan bachelor- ja master - tutkinnoista. Esimerkiksi edellä mainitut ISIPCAN tarjoamat kauneudenhoitoalan korkeakoulututkinnot ovat jaettu selkeästi joko tieteellisiin ja teknillisiin opintoihin, kuten kosmetiikan kemiaan ja kosmetiikan valmistamiseen, tai kosmetiikan liiketalouden opintoihin. (ISIPCA.) Suomalainen estenomitutkinto pitää sisällään sekä kosmetiikan kemian että liiketalouden opintoja.

Muita yrityksille ja kosmetiikkayrityksissä työskenteleville henkilöille täydennyskoulutusta tarjoavia tahoja Euroopassa on muun muassa sveitsiläinen tutkimus-, testaus-, sertifiointi- ja verifiointiyritys SGS. Sen tarjonta perustuu kosmetiikka-alan REACH-asetuksiin, jonka sisältöä

koulutetaan kaikille asiasta kiinnostuneille. (SGS 2013.) Euroopan kosmetiikkayhdistys, Cosmetics Europe, järjestää erilaisia luentoja ja avoimia keskustelufoorumeita liittyen EU:n kosmetiikkalainsäädäntöön tiedottaakseen sen nykytilanteesta, uusimmista muutoksista, haasteista ja mahdollisuuksista (Cosmetics Europe).

2.4 Jälleenmyyjän vastuut

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1223/2009 (EU:n kosmetiikka-asetus) on voimassa kaikissa Euroopan maissa sellaisenaan. Asetus on osa kosmetiikkalainsäädäntöä, johon kuuluu Suomessa myös sen maakohtainen Laki kosmeettisista valmisteista 492/2013. Kyseinen kosmetiikkalaki säättää muun muassa kansallisesti tarvittavat kielivaatimukset sekä valvovat viranomaiset Suomessa. Voimassa olevan kosmetiikkalainsäädännön tarkoitus on, että markkinoilta löytyy vain turvallista kosmetiikkaa ja ”vastuu määräystenmukaisuudesta ja turvallisuudesta on toiminnan harjoittajalla eli valmistajalla, EU-mahantuoajalla tai jakelijoilla”. (Teknokemian Yhdistys ry 2013.)

EU:n kosmetiikka-asetuksen 1223/2009 mukaan muun muassa jälleenmyyjällä eli jakelijalla on vastuu markkinoille asettamastaan kosmeettisesta tuotteesta. ”Kun jakelijat toimintojensa puitteissa asettavat kosmeettisen valmisteen saataville markkinoille, heidän on sovellettavien vaatimusten osalta toimittava asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen.” (EU:n kosmetiikka-asetus 1223/2009, 6 §.) Vastuuehdoilla taataan kosmetiikan turvallisuutta, reilua kaupankäyntiä. Uudistuneen ja heinäkuussa 2013 voimaan astuneen kosmetiikka-asetuksen myötä jälleenmyyjien vastuut kasvoivat entiseen asetukseen verrattuna. Tämä uudistus vaatii alan ammattilaisilta asioihin tarkkaa perehtymistä ja kouluttautumista.

Kosmetiikka-asetuksessa jakelijalla tarkoitetaan ”toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä, joka ei ole valmistaja tai maahantuoja ja joka asettaa kosmeettisen valmisteen saataville yhteisön markkinoilla”. Asettamisella saataville markkinoilla tarkoitetaan ”kosmeettisen valmisteen toimittamista yhteisön markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta”. Markkinoille saattamisella taas tarkoitetaan ”kosmeettisen valmisteen asettamista saataville yhteisön markkinoille ensimmäistä kertaa”. Maahantuoajalla tarkoitetaan ”yhteisöön sijoittunutta luonnollista tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannesta maasta tuotavan kosmeettisen valmisteen yhteisön markkinoille”. (EU:n kosmetiikka-asetus 1223/2009, 2 §.)

Jakelijat ovat vastuussa kosmetiikkalainsäädännössä määritettyjen ja kosmetiikka-asetuksella tarkennettujen pakkausmerkintöjen oikeellisuudesta. Jos pakkausmerkinnät eivät jakelijoiden mielestä täytä lakimääräyksiä, ei jakelijoiden tule saattaa tuotteita markkinoille tai heidän tulee poistaa virheelliset tuotteet markkinoilta ennen kuin ne on saatettu sovellettavien vaa-

timusten mukaisiksi. Jos valmiste aiheuttaa riskejä ihmisten terveydelle, jakelijoiden vastuu on ilmoittaa tästä viipymättä vastuuhenkilölle ja vastuuhenkilöiden edelleen kansallisille toimivaltaisille viranomaisille. Jakelijan on varmistettava valmisteen kuljetus- ja varastointiolo-suhteet, minkä aikana ne ovat hänen vastuullaan. (EU:n kosmetiikka-asetus 1223/2009, 6 §.)

Kuluttajille kuuluu antaa tietoa lainmukaisesti tehdyissä kosmeettisten valmisteiden pakkausmerkinnöissä. EU:n kosmetiikka-asetuksen (1223/2009) artiklan 19 mukaan kosmeettiset valmisteet voidaan asettaa markkinoille vain, jos ”kosmeettisten valmisteiden pakkauksissa ja ulkopäälyksissä on pysyvällä, helposti luettavalla ja näkyvällä tavalla” esitetty asetuksessa säädetyt tiedot. Jakelija on vastuussa tietojen paikkansapitävyydestä ja hänen velvollisuutensa on ilmoittaa mahdollisista epäkohdista vastuuhenkilölle. Puutteelliset merkinnät ovat turvallisuusrikkomus. Tarvittavat merkinnät poikkeuskäytäntöineen ovat vastuuhenkilön nimi tai toiminimi ja osoite, pakkauksen sisällön määrä joko painona tai tilavuutena ilmoitettuna, tuotteen säilyvyysaika tai säilyvyys avaamisen jälkeen, ohjeet ja varoitukset, valmistuserätunnus tai -numero, käyttötarkoitus sekä ainesosaluettelo INCI - nimin. Suomessa merkinnät tulee olla kirjoitettuna suomeksi ja ruotsiksi. (Laki kosmeettisista valmisteista 492/2013, 21 §.)

2.4.1 Kosmetiikkarikkomus

Mikäli jälleenmyyjä eli jakelija tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo EU:n kosmetiikka-asetuksen 6 artiklassa säädettyjä jälleenmyyjän vastuita, ”toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava, että jakelijat toteuttavat kohtuullisen ajan kuluessa, joka on oikeassa suhteessa riskin luonteeseen, kaikki tarvittavat toimenpiteet, myös korjaavat toimet, kosmeettisen valmisteen saattamiseksi säännösten mukaiseksi, valmisteen poistamiseksi markkinoilta tai sen palauttamiseksi”. Jakelija voidaan myös tuomita kosmetiikkarikkomuksesta sakkoon, jollei ”teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta”. (Laki kosmeettisista valmisteista 492/2013, 21 EU §; EU:n kosmetiikka-asetus 1223/2009, 26 §.)

3 Elinikäinen oppiminen

Elinikäinen oppiminen on käsite, joka kattaa yksilön oppimisen eri ikävuosina ja eri opiskeluympäristöissä. Euroopan yhteisöjen komissio määrittelee elinikäisen oppimisen seuraavasti: ”Kaikki elämän aikana aloitettu oppimistoiminta, jonka tavoitteena on parantaa ammattitaitoa, tietoja ja osaamista sekä edistää henkilökohtaisten toiveiden toteutumista, aktiivista kansalaisuutta, sosiaalisia taitoja ja/tai työllistettävyyttä”. (Elinikäinen oppiminen yliopistoissa -työryhmän muistio 2005.) Vanha sanonta ‘oppia ikä kaikki’ kuvastaa hyvin elinikäisen oppimisen luonnetta.

Elinikäiseen oppimiseen liittyy sekä formaali, non-formaali että informaali oppiminen. Taulukossa 2 on esitelty nämä oppimisen muodot Suorannan ym. (2002: 54) kirjaan pohjautuen. Formaali oppiminen eli koulutus sisältää lapsuudessa ja nuoruudessa koululaitoksen järjestämän koulutuksen kuten peruskoulutuksen ja korkeakoulutuksen. Myös aikuisten tutkintokoulutukset ja ammatilliset pätevyystutkinnot kuuluvat formaaliin oppimiseen. Formaali koulutus on siis tutkintotavoitteista. Non-formaali oppiminen puolestaan käsittää koulun ulkopuolella tapahtuvat organisoidut opinnot. Näihin lukeutuu esimerkiksi harrastustoimissa ja järjestöissä tapahtuva oppiminen eri ikäkausina. Aikuisten henkilöstö- ja täydennyskoulutukset ovat myös non-formaalia oppimista. Non-formaali koulutus ei johda tutkintoon, vaan se on täydentävää ja sivuavaa koulutusta. Informaali oppiminen voidaan jakaa kahteen osaan: intentionaaliseen eli tarkoituksenmukaiseen ja non-intentionaaliseen eli satunnaiseen oppimiseen. Tavoitteellinen informaali oppiminen on tietoista itseopiskelua, joka tapahtuu vapaa-ajalla tai esimerkiksi aikuisena työssä opiskeluna. Satunnainen oppiminen on puolestaan arkipäivänä tapahtuvaa, usein tiedostamatonta oppimista. Siihen vaikuttavat muun muassa perhe- ja ystäväpiiri, media sekä uudet kokemukset. (Suoranta, Kauppi, Rekola, Salo & Vanhalakka-Ruoho 2012: 53-54; Suomen aikuiskoulutuspolitiikan teematutkimus 2002: 22-23.)

	Lapsuus ja nuoruus	Aikuisuus	Vanhuus
Formaali oppiminen	Koululaitos: perusaste, keskiaste, korkea-aste	Aikuisille suunnatut opinnot, ammatilliset pätevyystutkinnot	
Non-formaali oppiminen	Järjestöt ja harrastusryhmät	Henkilöstö- ja täydennyskoulutukset, harrastukset	Harrastukset, organisoidut opinnot
Informaali oppiminen: Intentionaalinen	Tavoitteellinen itseopiskelu vapaa-ajan harrastuksissa	Tavoitteellinen itseopiskelu, opiskelu töissä	Tavoitteellinen itseopiskelu
Informaali oppiminen: Satunnainen	Arkipäiväoppiminen	Arkipäiväoppiminen, kokemuksista oppiminen	Arkipäiväoppiminen

Taulukko 2: Elinikäinen oppiminen eri elämänvaiheissa

Elinikäisen oppimisen käsite onkin laajentanut opiskelun koskemaan lasten ja nuorten lisäksi myös aikuisia. Opiskelu kuuluu myös aikuisuuteen. Miksi aikuiset sitten haluaisivat opiskella? Reese (2011) listaa artikkelissaan useitakin syitä: korkeampi palkka, ajan tasalla pysyminen, ylempiin työtehtäviin tähtääminen, uramuutoksiin valmistautuminen, ammattitaidon kehittäminen sekä oman markkina-arvon lisääminen. Aikuiskoulutuksella voi olla suotuisa vaikutus myös talouteen, sillä koulutetut ja ammattitaitoiset työntekijät vetävät yrityksiä puoleensa. Toisaalta koulutuksen on oltava ajantasaista ja reagoitava työelämän muuttuviin tarpeisiin, mikä luo oman haasteensa koulutusten kehittäjille. (Reese 2011.)

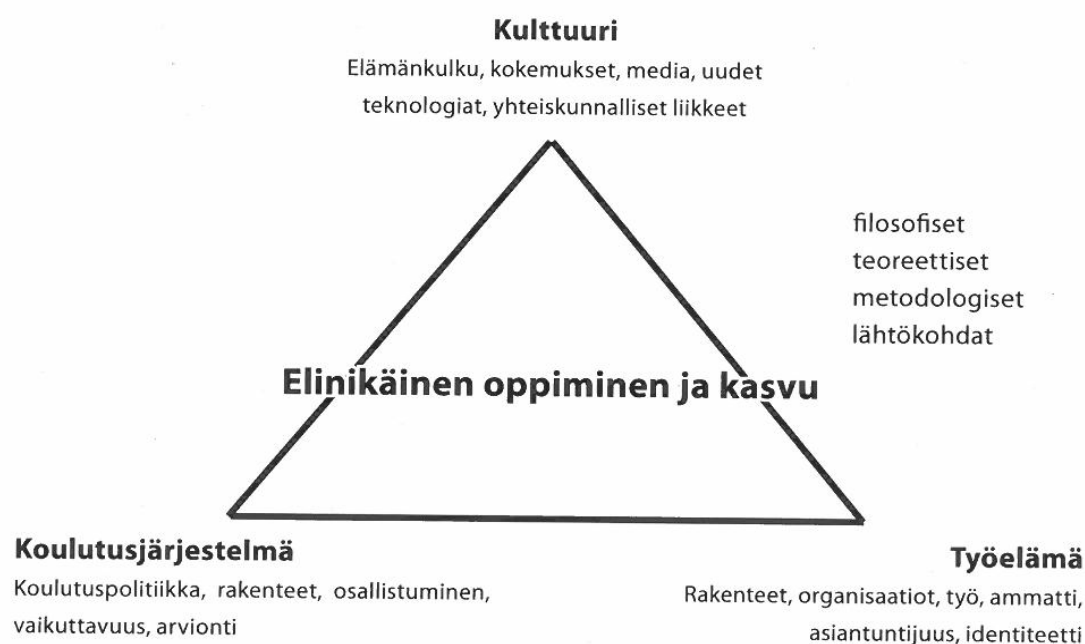
Nuorena koululaitoksesta saatu koulutus ei enää yksinään riitä työelämässä, sillä työympäristö muuttuu ja kehittyy jatkuvasti. Muutokset ovat sekä sosiaalisia, taloudellisia että teknisiä. Tällainen ympäristön muutos vaatii uudenlaista ymmärrystä työntekijöiltä. Ihmiset kohtaavat erilaisia kulttuureita ja toimintatapoja päivittäin, joten heidän sosiaalisia ja tietoteknisiä taitoja koetellaan koko ajan. Osaaminen on korostunut työelämässä ja yhteiskuntaan osallistumisessa. Työelämän vaatimustason kasvu edellyttää lisäkouluttautumista ja joskus tiedon hankkimista myös oman alansa ulkopuolelta. (Elinikäinen oppiminen yliopistoissa -työryhmän muistio 2005.)

Ammatillinen uusiutuminen ja ammattitaidon jatkuva kehittäminen ovat siis tulleet välttämättömiksi talouden kehittyessä. Tähän ovat vaikuttaneet erityisesti neljä kehitykseen liittyvää ilmiötä: tiedon voimakas lisääntyminen, tiedon kompleksisuus, teknologian muutokset ja innovaatiot sekä maailmanlaajuinen kilpailu. Tiedon määrä kasvaa jatkuvasti ja eri tieteenalojen rajat ovat hämärtyneet ja tulleet lähemmäksi toisiaan. Teknologian muutokset ovat ehkä tärkein syy tiedon nopealle vanhentumiselle. Yhteiskunnallisten muutosten lisäksi muutoksia voi tapahtua myös työympäristössä. Esimerkiksi organisaation rakenne, tuotanto- tai johtamistavat voivat muuttua, jolloin työntekijän tietotaidot eivät välttämättä enää riitäkään. Ammatillisen uusiutumisen pitäisi lähteä yksilöstä itsestään, sillä yksilön odotetaan sopeutuvan muutoksiin. Muutosvastaisten vaarana on jäädä ammatillisesti jälkeen. (Ruohotie 1995: 102-107.)

Työelämässä ja yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset edellyttävät myös, että yksilöllä on tarvittavat valmiudet selviytyä muuttuvista tilanteista. Opetushallitus kutsuu näitä valmiuksia elinikäisen oppimisen avaintaidoiksi. Elinikäisen oppimisen avaintaidot pitävät sisällään muun muassa vuorovaikutus- ja viestintätaidot, yritteliäisyyden, teknologian tuntemuksen, ammatitieteen, aktiivisen kansalaisuuden, kestävä kehityksen, ongelmanratkaisukyvyyn sekä yksilön terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn. (Opetushallitus 2010.)

3.1 Aikuiskasvatus ja -koulutus

Andragogiiiikka eli aikuiskasvatustiede on hyvin monimuotoinen tieteenala, joka tutkii aikuisen oppimista, kehittymistä ja kasvua sekä aikuisen opettamiseen liittyviä kysymyksiä. Se linkittyy niin sosiologiaan, psykologiaan kuin hallintotieteisiin. Suomalaisen aikuiskasvatustieteen keskeisimpiä teema-alueita ovat elinikäinen oppiminen ja kasvu. Suorannan ym. (2012: 27) kirjassa elinikäistä oppimista ja kasvua tarkastellaan yhteiskunnan, tuotannon sekä näiden ulkopuolisen elämän kannalta (Kuva 1). (Suoranta ym. 2012: 26-27.)

Kuva 1: Aikuiskasvatustieteen teema-alueet

Aikuiskasvatus-käsitteellä viitataan teorian lisäksi myös käytännön toimintakenttään. Aikuiskasvatus pitää sisällään aikuisten omalla ajalla ja omasta halusta tapahtuvan opiskelun sekä työpaikkojen järjestämisen koulutuksen. Aikuiskasvatus ei rajoitu kuitenkaan pelkästään näihin, vaan siihen kuuluu myös aikuisen aatemaailman kehitys. Aikuiskasvatus liittyykin läheisesti elinikäiseen oppimiseen, itsensä kehittämiseen ja sivistämiseen. (Suoranta ym. 2012: 20-21.)

Suomalaisen aikuiskoulutuksen kehityksen kulmakivenä voidaan pitää 1970- ja 1980-lukua, jolloin hajanainen aikuiskoulutuskenttä koottiin ja yhdistettiin osaksi yleistä yhteiskuntapolitiikkaa. Aikuiskoulutuskomitean mietintöjen perusteella vuonna 1975 asetettiin aikuiskoulutuspolitiikalle tavoitteeksi lisätä koulutuksellista tasa-arvoa, edistää tuotantoa ja demokrati-

aa sekä kehittää ammattitaitoa, persoonallisuutta ja kulttuuria. 1980-luvun uudistukset aikuiskoulutusrintamalla edistivät aikuiskoulutusta ja lisäsivät koulutuksiin osallistuvien määrää. Yksi tärkeimmistä uudistuksista oli rahoitus- ja hallintojärjestelmien kehittäminen. Aikuiskoulutus jaettiin omaehtoiseen eli opetushallinnon rahoittamaan, työvoimapolitiittiseen eli työhallinnon rahoittamaan ja henkilöstökoulutukseen eli työnantajan rahoittamaan koulutukseen. (Suomen aikuiskoulutuspolitiikan teematutkinta 2002: 53-56, 68.)

Aikuisille suunnattu koulutus on eriytetty nuorisokoulutuksesta eli opintokokonaisuudet on suunniteltu erityisesti aikuisia varten. Aikuisille opiskelijoille on tarjolla sekä tutkintotavoitteisia että ei-tutkintotavoitteisia koulutuksia kuin yleissivistävää koulutusta ja ammatillisia valmiuksia kehittäviä koulutuksia. Aikuiskoulutukset ovat pääsääntöisesti tarkoitettu 18 vuotta täyttäneille. (Suomen aikuiskoulutuspolitiikan teematutkinta 2002: 21-22.)

Suomessa aikuisten on mahdollista osallistua tutkintotavoitteiseen, yleissivistävään koulutukseen ja suorittaa peruskoulun ja lukion oppimäärät aikuisille suunnatussa koulutuksessa. Aikuiset voivat suorittaa myös toisen asteen ammatillisen peruskoulutuksen esimerkiksi aikuislinjalla, monimuoto-opetuksena tai näyttötutkinnolla. Ammatillisen peruskoulutuksen lisäksi aikuisilla on mahdollista osallistua myös ammatillisiin jatko- ja täydennyskoulutuksiin, joihin kuuluvat muun muassa näyttötutkintoina suoritettavat ammatti- ja erikoisammattitutkinnot. Yliopistot eivät tarjoa aikuisille erillisiä perustutkintoja, vaan nuoret ja aikuiset haakeutuvat samoihin tutkintoihin iästä riippumatta. Ammattikorkeakoulut puolestaan tarjoavat aikuisille sekä omia että yhdessä nuorten kanssa suoritettavia opintoja. Avoin yliopisto ja avoin ammattikorkeakoulu tarjoavat nimensä mukaan koulutusta kaiken ikäisille. Ei-tutkintotavoitteista koulutusta ovat ammatilliset lisäkoulutukset sekä korkeakoulujen täydennyskoulutukset ja erikoistumisopinnot. Nämä eivät johda tutkintoon, vaan edistävät ammatillista kehittymistä. (Suomen aikuiskoulutuspolitiikan teematutkinta 2002: 63-67.)

Erityisesti työttömät voivat hakea työvoimatoimistojen kautta työvoimapolitiittiseen koulutukseen. Koulutuksen tarkoituksena on torjua työttömyyttä ja ylläpitää tasapainoa työvoiman kysynnän ja tarjonnan välillä. Koulutukseen voivat osallistua yli 20-vuotiaat aikuiset. Henkilöstökoulutuksia tarjotaan puolestaan työssäkäyville henkilöille. Näiden koulutusten tarkoituksena on lisätä kannattavuutta ja motivoida henkilöstöä. Koulutukset ovat yleensä lyhytkestoisia ja tapahtuvat työajalla. Työnantaja voi ostaa koulutuksia ammatillisilta oppilaitoksilta, korkeakoulujen täydennyskoulutuskeskuksilta tai muilta koulutusta järjestäviltä yrityksiltä tai järjestää koulutusta yrityksen sisällä. Myös oppisopimuskoulutusta voidaan pitää henkilöstökoulutuksena. (Suomen aikuiskoulutuspolitiikan teematutkinta 2002: 69-71.)

Elinikäisen oppimisen periaatteet ovat vaikuttaneet myös suomalaiseen aikuiskoulutukseen. Vuonna 1997 valtioneuvoston asettama komitea julkaisi Oppimisen ilo - Kansallinen elinikäisen

oppimisen strategian, joka kuvaa elinikäisen oppimisen moniulotteisuutta. Komitean mukaan yksilölle on taattava riittävät perusedellytykset jatkuvaan kehittymiseen, yhteisöjen toiminnan on oltava oppimista edistävää ja oppimisen sisällön on vastattava tarvetta. (Oppimisen ilo 1997: 28-29.) Vaikka toimintasuunnitelma on jo vanha, on sen sanoma edelleen ajankohtainen.

3.1.1 Aikuinen oppijana

Oppiminen kuuluu ihmisten perustarpeisiin, mutta aikuisia opetettaessa on hyvä ottaa huomioon muutamia aikuisuuteen liittyviä yleispiirteitä. Aikuiset haluavat tulla kohdelluksi aikuisina ja olla osallisena opetuksessa, jolloin diktaattorimainen opetus ei ole paras vaihtoehto. Opetuksen on hyvä olla mahdollisimman vuorovaikutteista ja yhteistyöhön kannustavaa. Aikuisilla on usein erilaiset koulutustaustat ja he oppivat uusia asioita erilaisella nopeudella. (Jarvis 2010: 132-133.) Tämän takia on hyvä selvittää opiskelijoiden lähtötaso, jotta opetuksen sisältö ja aikataulu voitaisiin sovittaa aikuisopiskelijoille sopivaksi.

Aikuiskoulutuksen tulisi tukea aikaisemmin opittua, jotta opiskelijat voisivat yhdistää uutta tietoa heidän aikaisemmin oppimaansa tietoon. Aikuiset ovat yleensä kehittäneet itselleen sopivimman opiskelutavan, joten opettajan tulee olla joustava ja ottaa huomioon erilaiset opiskelumenetelmät. Vanhemmat oppilaat oppivat myös paremmin, kun he eivät tunne itseään uhatuksi. Tätä voidaan lievittää esimerkiksi välttämällä kilpailutilanteita opetuksessa. Aikuiskoulutusta järjestettäessä on otettava huomioon myös aikuisopiskelijoiden mahdolliset fyysiset rajoitteet kuten heikentynyt näkö tai kuulo. (Jarvis 2010: 133-134.)

Opiskelua voidaan lähestyä pintasuuntautuneesti, syväsuuntautuneesti tai strategisesti. Pintasuuntautunut oppiminen on pääasiassa ulkoa oppimista ja opitun toistamista, mitä ei pidetä toivottuna opiskelutapana. Syväsuuntautunut oppiminen on opitun ymmärtämistä ja analysointia. Strategisella oppimisella tavoitellaan puolestaan korkeimpia arvosanoja. Syväsuuntautunut ja strateginen oppiminen ovat yleisesti tavoiteltuja opiskelumuotoja. Tutkimuksen mukaan iäkkäämmät aikuisopiskelijat käyttävät toivotumpia opiskelutapoja korkeakoulussa useammin kuin nuoret opiskelijat, sillä syväsuuntautunut ja strateginen oppiminen lisääntyvät iän kanssa lineaarisesti. Pintasuuntautunut oppiminen puolestaan vähenee iän karttuessa. (Richardson 2013: 74-80.)

Motivaatio on oppimisen kannalta keskeisessä asemassa. Oppimismotivaatiolla tarkoitetaan opiskelijan halua oppia koulutuksen sisältö. Oppimisen kannalta tärkeää on myös opitun siirtäminen käytäntöön. Turun yliopistossa tehdyn tutkimuksen mukaan oppimismotivaatio ja opitun siirtäminen käytäntöön eivät laske opiskelijan iän myötä, vaan säilyvät läpi työelämän ja voivat jopa voimistua opiskelijan vanhetessa. (Gegenfurtner & Vauras 2012: 33-46.) Opiskeli-

jan korkeampi ikä ei siis heikennä opiskelumotivaatiota ja opitun siirtämistä käytäntöön, joten on mielekästä tarjota koulutuksia myös iäkkäämmille aikuisille.

3.2 Ammatillinen kasvu

lhanteellisimmassa tapauksessa yksilön kasvuprosessi jatkuu koko työiän ajan. Työntekijän tulisi kokea, että hänellä on jatkuvia mahdollisuuksia kehittyä työssään, jolloin ura näyttää noususuhteiselta tai ainakin laajenevalta. Useimmiten tämä kasvuprosessi katkeaa kesken jossain vaiheessa, jolloin työmotivaatio heikkenee. Tämä johtaa siihen, että työ menettää merkityksensä ja työtehtävistä tulee pikimmiten rutiineja. (Ruohotie 1995: 125.)

Kun työnteosta on tullut rutiininomaista, tarvitaan niin sanottuja laukaisevia tekijöitä motivoimaan työntekijää takaisin uudelleen oppimisen tielle (Ruohotie 1995: 125). Ruohotien (1995: 130) mukaan: ”On monta syytä olettaa, että uramotivaatio ja sen osatekijät vaikuttavat siihen, miten innokkaasti ihmiset hakeutuvat täydennyskoulutukseen, millaisia kehittämistavoitteita he itselleen asettavat ja kuinka tärkeää heille on kehittämistavoitteiden saavuttaminen.” Ammatilliseen kasvuun vaikuttavat tekijät jaetaan organisatorisiin, työrooliin liittyviin ja henkilökohtaisiin (Ruohotie 1995: 126). Nämä tekijät ovat samalla ammatillisen kasvun edellytyksiä.

Organisatorisiin tekijöihin luetaan organisaation rakenteessa, työtehtävissä ja vastuualueissa tapahtuvat muutokset. Organisaation tehtävänä on pitää yllä työntekijän kasvua ja innovatiivisuutta esimerkiksi kannustavalla ilmapiirillä, palkitseamalla kehittymistä, johtamalla kannustavasti ja osallistumalla tekemiseen, avoimella kommunikoinnilla ja luomalla turvallisen työympäristön. (Ruohotie 1995: 126-127.)

Itsenäinen työ, joka on haasteellista ja vaihtelevaa, luo hyvän lähtökohdan työntekijän kehittymiselle. Yksinkertaisuudessaan työntekijä reagoi myönteisesti sellaisiin kasvumahdollisuuksiin, jotka vastaavat hänen tarvettaan. Työrooliin liittyvät kasvutekijät ovat siis syvästi yhteydessä työntekijän kasvumotivaation kanssa. Työn tulee olla suuresti kannustavaa ja työntekijällä tulee olla vaikutusmahdollisuuksia työhönsä. (Ruohotie 1995: 128-129.)

Onnistuminen haasteissa edistää työntekijän urakehitystä. Vaikka haasteita haluttaisiinkin kohdata itsenäisesti, on henkinen tuki tärkeää vaikutettaessa yksilön urakehitykseen. Henkilökohtaisiksi kasvutekijöiksi luokitellaan työntekijän henkilökohtaiset muutokset itsessään ja lähimmäisissään sekä tyytymättömyys nykytilanteeseen niin henkilökohtaisessa elämässä kuin työelämässä. Tällöin työntekijä kokee helposti turhautumista ja tämä purkautuu tarpeena muuttaa urasuuntaansa. Tiedetyt persoonallisuuden piirteet vaikuttavat, kuinka näitä muutoksia henkilö pystyy käsittelemään. (Ruohotie 1995: 129-130.)

Ammatillinen kasvu vaatii koko uran aikaista tiedon ja taidon hankkimista niin opiskelemisen, ohjauksen, tutkimuksen kuin harjoittelun avulla (Colorado State University 1998). Muuttuvassa ja kehittyvässä maailmassa täydennyskouluttautuminen ja sekä henkilökohtainen että ammatillinen kasvu ovat tärkeitä, jotta työntekijä pysyisi kilpailukykyisenä työympäristössään. Monella alalla vaaditaan elinikäistä oppimista ja jatkuvaa keskittymistä ammatilliseen kasvuun ja siinä kehittymiseen. (Topper 2013.)

3.2.1 Henkilöstön kehittäminen yksilön tarpeiden ja kykyjen mukaan

Kaikkia työntekijöitä ei tulisi kouluttaa samalla tavalla, koska jokaisella on omat tarpeet ja tavoitteet kehittyä sekä henkilönä että työntekijänä. Henkilöstön kehittämisessä tulee ottaa huomioon työntekijän elämän- ja työelämänsykli. Ihmisen elämänsykliin pohjautuva henkilöstön kehittäminen tukee työntekijöiden suoriutuskyvyn kehittymistä ja ylläpitämistä, sitoutumista työhön sekä työllistymistä. Anita Grafin mukaan tämä konsepti voidaan erottaa viiteen elämänsykliin, joista tärkeimmät kolme elämänvaihetta ovat: ihmisen fyysinen ja sosiaalinen kehittyminen, perhe sekä ura. Kyseiset elämänvaiheet vaikuttavat työntekijän työtaidoitteisiin, tarpeisiin, suoriutuskyvyn edellytyksiin ja uramahdollisuuksiin. (Graf 2012: 20-21.) Nämä seikat tulisi ottaa huomioon, kun yrityksessä suunnitellaan henkilöstön koulutuksia.

Yrityksen tulisi siis taata kaikille työntekijöilleen heidän elämänsyklinsä eri vaiheissa kutakin vaihetta tukevaa koulutusta. Tämä tarkoittaa sitä, että nuoria työntekijöitä tulisi rohkaista ja sitouttaa yritykseen, keski-ikäiset tulisi pitää yhä tuotteliaina ja työhönsä motivoituneina sekä iäkkäiden työntekijöiden taitoja tulisi ylläpitää ja kehittää muuttuvan kehityksen mukana (Graf 2012: 21). Haasteena on, kuinka yritys osaa kehittää ja tarjota oikeanlaista koulutusta kullekin yksilölle, jotta työntekijöiden ammatillinen osaaminen ja työmotivaatio säilyisivät aina eläkeikään saakka.

Työntekijöiden eri työelämän vaiheissa tulisi myös taata oikeanlaista koulutusta. Työntekijä työskentelee tietyn ajan yrityksessä, jonka sykli on jaettu Grafin mukaan neljään eri vaiheeseen: perehdytysvaihe, ammatillisen kasvun vaihe, kypsyysvaihe ja taantumisvaihe. Syklin päätyttyä työntekijä vaihtaa joko työnkuvaa tai työpaikkaa. Yritysten tulisi panostaa toiminnassaan ja koulutuksessaan siihen, että työntekijä pysyisi mahdollisimman kauan ammatillisen kasvun vaiheessa. Kasvuvaiheessa työntekijä tuntee ja tietää jo työtehtävänsä, mutta hänelle on tarjolla mahdollisuuksia yhä kasvaa ja kehittyä ammatillisesti. Kasvuvaihetta ylläpitää työntekijän mahdollisuus työskennellä itsenäisesti tehtävissä, joilla on tarkoitus ja jotka ovat työntekijästä mielekästä ja hauskaa. Henkilöstön koulutus ei ole ainoastaan taitojen ylläpitämistä tai kehittämistä vaan myös motivoimista ja tukemista eri elämän- ja työelämänsykleissä. (Graf 2012: 24.)

3.3 Aikuiskoulutuksiin osallistuminen

Suomalaisten aikuisten osallistuminen koulutuksiin on yleistä. Viimeisimmän Eurooppalaisen vertailun mukaan vuosina 2005-2007 suomalaisista 25-64-vuotiaista aikuisista 55 % oli osallistunut koulutukseen edellisen vuoden aikana. Tämä on enemmän kuin muualla Euroopassa lukuun ottamatta Ruotsia. Formaaliin koulutukseen suomalaisista aikuisista osallistui 10 % ja non-formaaliin koulutukseen useampi kuin joka toinen. Suomalaiset aikuiset ovat onnekaassa asemassa, sillä koulutuksiin osallistuminen on Euroopan maista edullisinta Suomessa. (Tilastokeskus 2009.) Aikuiskoulutuksiin osallistujien määrä on pysynyt melko samana vuodesta 2000 lähtien eli koulutuksiin osallistuu vuosittain yli 1,7 miljoonaa aikuista. Tämä on noin puolet (52 %) 18-64-vuotiaasta väestöstä. (Tilastokeskus 2013.)

Tilastokeskuksen vuoden 2012 aikuiskoulutustutkimuksen mukaan 18-64-vuotiaista naisista 58 % ja miehistä 45 % oli osallistunut aikuisille järjestettyyn koulutukseen. Eniten koulutuksiin olivat osallistuneet 25-54-vuotiaat. Koulutuksiin osallistumiseen vaikutti sukupuolen ja iän lisäksi pohjakoulutus, sillä korkeasti koulutetut osallistuivat aikuiskoulutukseen selkeästi eniten. Aikuiskoulutus oli pääasiassa ollut työhön tai ammattiin liittyvää koulutusta ja vuonna 2012 työvoimasta 1,3 miljoonaa oli osallistunut tällaiseen koulutukseen. Suurin osa ammattiin liittyvästä koulutuksesta oli työnantajan tukemaa henkilöstökoulutusta, jota järjestettiin noin 5 päivää palkansaaajaa kohden. Vapaa-aikaan tai harrastuksiin liittyvään aikuiskoulutukseen oli osallistunut 520 000 henkilöä, joista 70 % oli naisia. Myös näihin koulutuksiin osallistuivat useammin naiset, korkeasti koulutetut ja kaupunkiseudulla asuvat. (Tilastokeskus 2013.)

Koulutuksiin osallistumiseen vaikuttavat aikuisten sosioekonomisen aseman ja iän lisäksi myös aikaisemmat opiskelukokemukset. Aikaisemmat positiiviset opiskelukokemukset rohkaisevat opiskelemaan lisää, negatiiviset kokemukset eivät. Myös koulutusten tavoitteet ja opiskelijoiden odotukset koulutukselta vaikuttavat koulutuksiin osallistumiseen. Koulutuksiin osallistuu sitä enemmän opiskelijoita, mitä tärkeämpänä he pitävät koulutuksen tavoitteita. Koulutettavan itsetunto on avainasemassa opinnoissa menestymiseen. Koulutusmyönteisillä ja hyvällä itsetunnolla varustetuilla on yleensä korkeammat odotukset koulutuksissa pärjäämiselle. (Ruohotie 1995: 118-119; Rubenson 2010: 237.)

Koulutuksiin osallistumisen syyt voidaan karkeasti jakaa kolmeen ulottuvuuteen, jotka ovat käytännölliset syyt eli hyödyn saaminen, sosiaaliset syyt eli viihdytys sekä tiedonjano eli itsensä kehittäminen/henkinen kasvu. Aikuiset osallistuvat koulutuksiin, koska he haluavat laajentaa ammattitaitoaan ja yleissivistystään. Aikuiset opiskelevat myös viihteen vuoksi, sillä opiskelu on yksi tapa irtautua arkihuolista ja rentoutua. Osa aikuisista osallistuu koulutuksiin täydentääkseen aikaisempaa koulutustaan, löytääkseen uusia tapoja tehdä työtään, kehit-

tääkseen omaa persoonallisuuttaan, parantaakseen taloudellista asemaansa, oppiakseen uusia taitoja tai saadakseen kokonaan uuden ammatin. (Ruohotie 1995: 119-121.) Verrattuna nuoriin aikuisiin iäkkäämmät aikuiset osallistuvat koulutuksiin virkistysmielessä sekä pitääkseen yllä sosiaalisia verkostojaan. Tämän takia on tärkeää, että aikuiskoulutuksissa on mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen ja verkostojen luomiseen. (Gegenfurtner & Vauras 2012: 42.)

Koulutuksiin osallistumiselle on myös esteitä, jotka voidaan jakaa neljään kategoriaan: olosuhteelliset esteet, institutionaaliset esteet, taipumukselliset esteet sekä tiedolliset esteet. Olosuhteellisia esteitä ovat esimerkiksi ajan puute, työn yhteensovittaminen opintojen kanssa sekä vastuu perheestä. Ajanpuute on tutkimusten mukaan yksi suurimmista syistä jättää osallistumatta koulutuksiin. Institutionaalsiin esteisiin kuuluvat muun muassa koulutusten maksut, koulutusten pääsyvaatimukset, iltakurssien puute sekä kurssien rajallinen määrä. Esteenä koulutuksiin osallistumiselle saattaa olla myös opiskelijan taipumukset, millä tarkoitetaan muun muassa opiskelijan asennetta koulutuksia kohtaan. Tiedolliset esteet liittyvät puolestaan tiedon puutteeseen koulutuksista sekä oppimisesta saaduista eduista. (Rubenson 2010: 234-236.)

On hyvä pitää mielessä myös se, ettei koulutuksiin osallistuminen ole aina vapaaehtoista. Työilmapiiri saattaa painostaa osallistumaan työhön liittyviin koulutuksiin, vaiikkeivät koulutukset työntekijän mielestä olisi kiinnostavia. Jos aikuinen ei halua osallistua koulutuksiin, ei häntä tulisi moralisoida. Koulutuksiin osallistumattomuuden taustalla voi olla monia syitä kuten kiinnostuksen puute, luku- ja kirjoitusvaikeudet, korkeampi ikä tai pelko pärjäämisestä. Koulutukset voidaan myös kokea hyödyttömiksi. (Rubenson 2010: 235-236.)

3.3.1 Lainsäädäntöä aikuiskoulutuksesta

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (21.8.1998/631) määrää ottamaan huomioon työelämän tarpeet koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa eli koulutuksella on oltava yhteys työelämään. Lain tarkoituksena on ”ylläpitää ja kohottaa aikuisväestön ammatillista osaamista, antaa opiskelijoille valmiuksia itsenäisen ammatin harjoittamiseen, kehittää työelämää ja edistää työllisyyttä sekä tukea elinikäistä oppimista.” Lain tarkoituksena on myös edistää tutkintojen suorittamista. (Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21.8.1998/631.)

Ammattitaidon ylläpitämiseen tarvittavat täydennyskoulutukset ovat myös osa aikuiskoulutusta. Esimerkiksi terveydenhuollon ammattihenkilöillä kuten lääkäreillä, sairaanhoitajilla, farmaseuteilla ja puheterapeuteilla on lakisääteinen velvoite ylläpitää ja lisätä ammattitaitoaan sekä perehtyä alansa koskeviin määräyksiin. Täydennyskoulutusvelvollisuuteen kuuluu terveydenhuollon ammattihenkilön lisäksi myös tämän työnantaja, sillä työnantajan on luotava

edellytykset tarvittaviin koulutuksiin osallistumiselle. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559.) Kauneudenhoitoalalla tällaista lakisääteistä velvollisuutta ei ole.

Suunnitteilla tosin on yleispätevä laki uudesta osaamisen kehittämisen toimintamallista, jonka tarkoituksena on astua voimaan 1.1.2014. Lain tavoitteena on lisätä muun muassa työnteekijöiden osaamisen kehittämiseen liittyvää toimintaa erityisesti keskisuurissa ja suurissa yrityksissä, ja tällä tavoin parantaa henkilöstön osaamisen tasoa vastaamaan työn muuttuvia vaatimuksia. Jatkossa työnantajalla on oikeus ylimääräiseen verovähennykseen henkilöstön osaamisen kehittämisestä, jos koulutus on suunniteltu ja toteutettu kyseisen lain puitteissa. (Hallituksen esitys 99/2013.)

4 Kartoituskysely täydennyskoulutustarpeesta kauneudenhoitoalalla

Kartoituskysely täydennyskoulutustarpeesta tehtiin Uudenmaan alueella toimiville kauneudenhoitoalan ammattilaisille. Kysely oli rajattu koskemaan vain Uudenmaan alueen ammattilaisia, sillä he ovat potentiaalisimmat osallistujat pääkaupunkiseudulla järjestettäviin täydennyskoulutuksiin. Opiinnytetyö tehtiin toimeksiantona Laurea Tikkurilan täydennyskoulutusyksikölle.

Kauneudenhoitoalaan liittyvää täydennyskoulutusta järjestää Suomessa vain muutama taho, vaikka elinikäisen oppimisen kannalta nämä ammattitaitoa ylläpitävät ja kehittävät koulutukset ovat välttämättömiä. Kauneudenhoitoalalla työskentelevillä ei myöskään ole lakisääteistä velvollisuutta osallistua täydennyskoulutuksiin kuten terveydenhuollon ammattihenkilöillä. Tämä ei suinkaan tarkoita sitä, ettei kauneudenhoitoalan ammattilaisten tulisi kouluttaa itseään jatkuvasti pysyäkseen ajan tasalla. Nykypäivänä vääristyneet tiedot kosmetiikasta leviävät helposti internetissä ja mediassa, minkä seurauksena huolestuneet kuluttajat saattavat kyseenalaistaa kauneudenhoitoalalla tai kosmetiikan parissa työskentelevät, joilla ei välttämättä ole tarvittavaa tietoa antaa vastaukseksi. Tarjolla on toki maahantuojiin järjestämiä kädentaitoja harjoittavia koulutuksia ja tuotekoulutuksia, mutta näitä ei yleensä nähdä puolueettomina koulutuksina.

Ennen kyselyn julkistamista oletuksena saatavista vastauksista oli:

- 1) Enemmistö vastaajista on naisia
- 2) Vastauksia saadaan tasapuolisesti sekä parturi-kampaajilta että kosmetologeilta
- 3) Vastauksia saadaan enintään 100 kappaletta
- 4) Enemmistö vastaajista ei ole saanut täydennyskoulutusta
- 5) Uusin kosmetiikka-asetus ei ole suurimmalle osalle vastaajista tuttu

4.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena oli saada selvyttä siihen, millaista täydennyskoulutusta kauneudenhoitoalalla työskentelevät todella kaipaavat. Tavoitteena oli saada 100 vastausta. Erityisesti Laurea Tikkurilan täydennyskoulutusyksikön tarjontaa on tarkoitus kehittää tutkimustulosten pohjalta. Tulosten perusteella opinnäytetyön loppuun tehtiin ehdotus täydennyskoulutuksen sisällöstä ja aikataulusta, jollaista Laurea Tikkurilan kannattaisi tarjota jatkossa kauneudenhoitoalalla työskenteleville.

Tarkoituksena oli myös saada selville, onko kyseiselle koulutukselle edes kysyntää ja millä saralla toimivat olisivat siitä erityisen kiinnostuneita, jotta tarjontaa osattaisiin muokata kysynnän mukaan. Näin esimerkiksi Laurea ammattikorkeakoulu voisi kehittää täydennyskoulutustarjontaansa ja siitä tiedottamista. Varsinaisessa koulutusten toteuttamisessa voitaisiin onnistua myös paremmin, kun tarjonta vastaisi kysyntää.

4.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusstrategiaksi valittiin survey-tutkimus, jossa ihmisjoukosta otetaan otos yksilöitä, joilta kerätään tietoa standardoidussa muodossa. Tämä tarkoittaa sitä, että vastaajilta kysytään kaikki kysymykset tarkalleen samalla tavalla. Survey-tutkimuksessa aineistonkeräämisessä käytetään yleensä apuna strukturoitua kyselylomaketta tai haastattelua. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007: 130, 188.) Kartoituskyselyn otokseksi valittiin kauneudenhoitoalan ammattilaiset Uudenmaan alueelta ja aineisto kerättiin E-kyselylomakkeella (Liite 1). Kyselypohjana käytettiin Laurea ammattikorkeakoulun E-lomakepohjaa.

Lähestymistavaksi valittiin kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on tärkeää, että kerätty aineisto on määrällistä, jotta aineistoa voidaan käsitellä tilastollisessa muodossa. Kyselytuloksia voidaan näin ollen analysoida esimerkiksi prosenttitaulukoiden avulla. (Hirsjärvi ym. 2007: 135-136.) Tämän vuoksi kyselylomakkeen kysymyksiksi valittiin strukturoidut monivalintakysymykset eli kysymykset, joissa vastausvaihtoehdot olivat jo valmiina. Muutama monivalintakysymys sisälsi myös avoimen muu-kohdan, johon vastaaja sai selvittää vastaustaan. Vastausten analysoinnissa käytettiin apuna tilastotieteelliseen analyysiin suunniteltua SPSS-ohjelmistoa.

4.3 Tutkimusprosessi

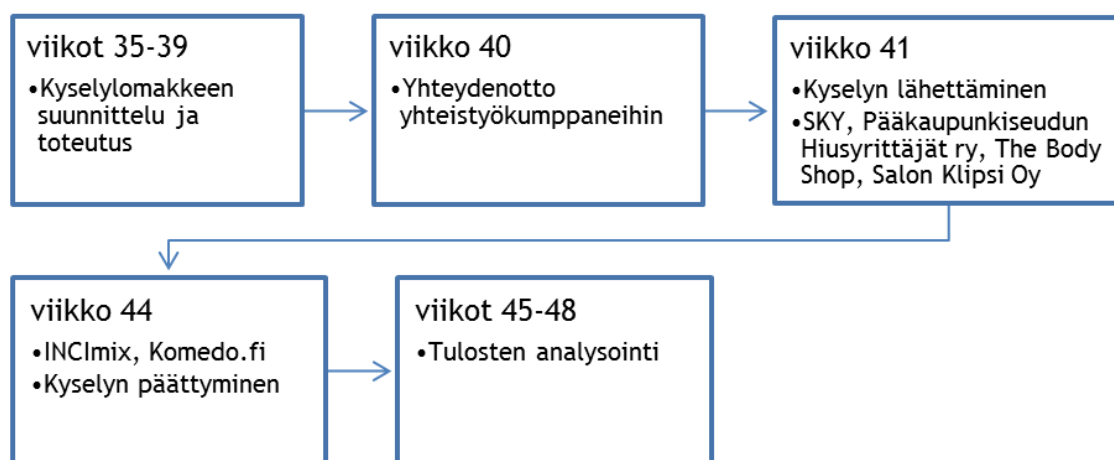
Tutkimusprosessi aloitettiin kyselylomakkeen suunnittelulla (Kuvio 1). Kyselyä alettiin suunnitella elokuun lopulla ja se työstettiin valmiiseen muotoon syyskuun aikana. Kysely jaettiin selvyiden vuoksi neljään osioon: henkilötiedot, täydennyskoulutuksiin osallistuminen, EU:n

kosmetiikkalainsäädäntö ja täydennyskoulutustarpeen kartoitus. Kysely toteutettiin nimettömänä. Vastaajille annettiin aikaa kolme viikkoa osallistua kyselyyn eli tulokset kerättiin 9.10.-31.10.2013 välisenä aikana.

Viikolla 40 Suomen Kosmetologien Yhdistykseen ja Pääkaupunkiseudun Hiusyrittäjät ry:hyn otettiin yhteyttä, koska ne todettiin sopivimmiksi kanaviksi kyselyn lähettämiseen. Molemmat tahot olivat hyvin kiinnostuneita ja valmiita auttamaan. SKY ja Pääkaupunkiseudun Hiusyrittäjät ry kokivat, että kysely on hyvin ajankohtainen ja tärkeä aihe käsiteltäväksi. Kysely julkaistiin 9.10.2013, jolloin SKY lähetti jäsenilleen sähköpostia, joka sisälsi linkin kyselyyn saatteen kera. Pääkaupunkiseudun Hiusyrittäjät ry lisäsi linkin kyselyyn heidän Facebook - sivuilleen, mutta jäsenkirje ja omat internetsivut tavoittivat vastaajat jostain syystä vasta kyselyn viimeisinä päivinä. Kyselyä lähetettiin sähköpostitse myös The Body Shopin myymälöissä sekä toimistossa työskenteleville ja Salon Klipsi Oy:n liikkeenhoitajille.

Kyselystä kiinnostuivat myös muut tahot, kun tieto kyselystä levisi. INClmix - blogia ylläpitävä estenomi Annina Nyholm halusi edistää kyselyä ja julkaisi linkin kyselyyn blogissaan viimeisellä kyselyviikolla. Blogi puolestaan tavoitti lisää yhteistyötahoja. Kauneudenhoitoalan ammattilaisille ja ammattiin opiskeleville suunnattu Komodo.fi-sivusto innostui myös kyselystä ja julkaisi kyselyn vielä samaisella viikolla internetsivuillaan.

Vastausten määrä yllätti tutkimuksen tekijät positiivisesti heti kyselyn julkistamisesta lähtien. Vastauksia tuli tasaisesti koko kyselyn ajan. Parturi-kampaajat eivät valitettavasti olleet aktiivisia vastaajia, mutta tähän luultavasti vaikutti se, ettei kysely tavoittanut heitä suunnitellulla aikataululla. Vastaukset käsiteltiin marraskuun 2013 aikana SPSS-ohjelmistolla.

Kuvio 1: Tutkimusprosessin kulku

5 Kyselytutkimusanalyysi

Kyselytutkimusanalyysin teossa käytettiin apuna IBM SPSS Statistics -ohjelmistoa. Sähköiset kyselyvastaukset ladattiin ohjelmistoon, muokattiin sopivaan muotoon ja numeroaineisto analysoitiin marraskuun aikana. Aineisto analysoitiin neljässä osassa: 5.1. Taustatietoa vastanneista, 5.2. Täydennyskoulutuksiin osallistuminen, 5.3. Lainsäädännön tuntemus ja 5.4. Täydennyskoulutustarpeen kartoitus.

5.1 Taustatietoa vastanneista

Kyselyyn saatiin yhteensä 129 vastausta. Vastausten lähempi tarkastelu paljasti kuitenkin sähköiseen kyselylomakkeeseen liittyvän virheen, sillä muutamien vastaajien kohdalla vastaukset olivat tallentuneet jostain syystä useampaan kertaan. Useaan kertaan tallentuneiden vastausten poistamisen jälkeen vastausmääräksi saatiin 123 kappaletta. Vastausten määrä ylitti odotukset, sillä oletuksena oli saada enintään 100 vastausta.

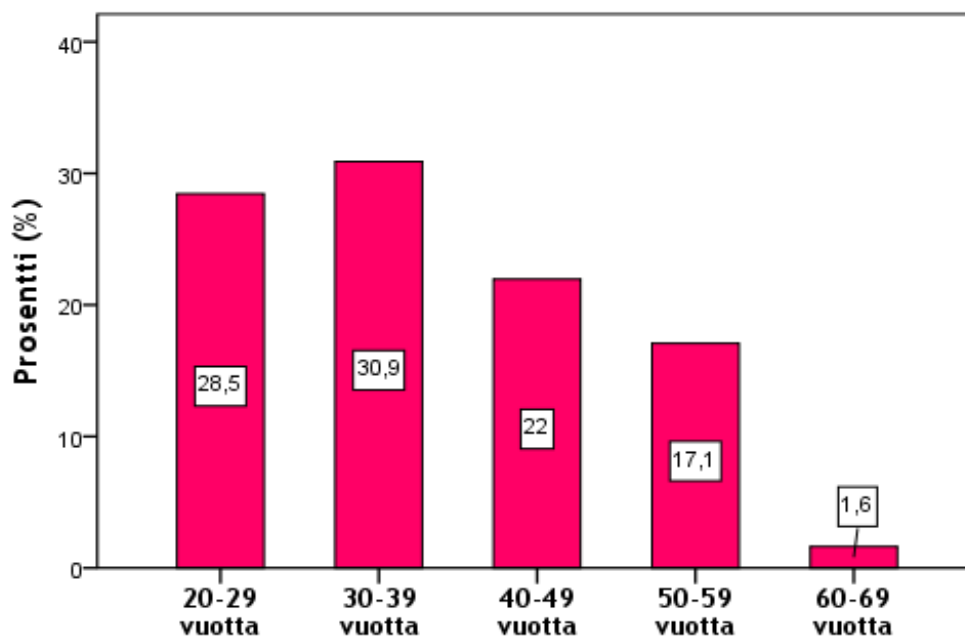
Vastanneista 120 oli naisia ja 3 miehiä. Enemmistö vastaajista oli naisia, mikä olikin oletuksena ennen kyselyn julkistamista. Vastanneiden sukupuolijakauma vastaa yleistä käsitystä kauneudenhoitoalalla työskentelevistä, sillä ala koetaan naisvaltaiseksi. Vastanneiden iät olivat väliltä 20-66 vuotta. Ikäjakauma on hyvin laaja pitäen sisällään juuri ammattikoulusta valmistuneita sekä lähes eläkeikäisiä ammattilaisia. Vastanneet jaettiin viiteen ikäryhmään: 20-29, 30-39, 40-49, 50-59 ja 60-69 -vuotiaat (Kuvio 2), jotta tuloksia voitaisiin tarkastella helpommin. Eniten vastauksia saatiin 20-29 ja 30-39 -vuotiaiden ikäryhmistä.

Selkeä enemmistö vastanneista eli 91,1 % oli koulutukseltaan kosmetologi, joista osa oli tämän lisäksi koulutukseltaan parturi-kampaaja, kosmetiikkaneuvoja tai estenomi. Vastaajista koulutukseltaan pelkästään parturi-kampaaja oli vain 3 kappaletta.

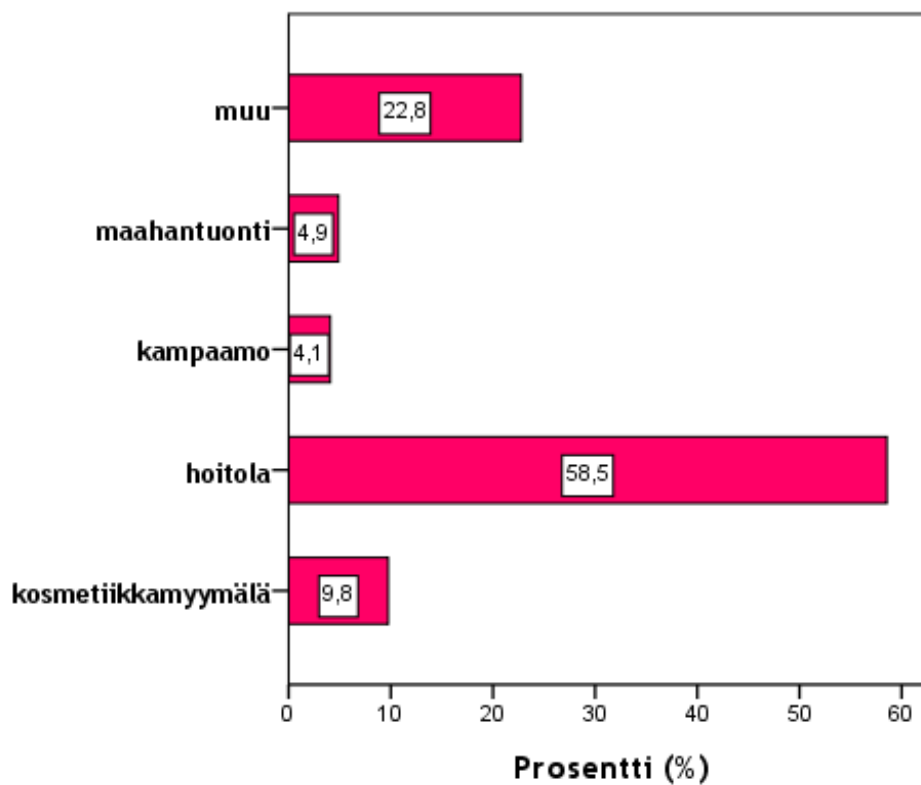
Oletuksena oli saada vastauksia tasapuolisesti koko kauneudenhoitoalalta, jotta täydennyskoulutustarpeesta saataisiin mahdollisimman laaja käsitys. Valitettavasti tämä ei toteutunut. Parturi-kampaajien vähäinen osanotto johtuu luultavasti siitä, ettei kysely tavoittanut heitä suunnitellulla aikataululla. Koska enemmistö vastaajista oli kosmetologitaustaisia, ei analyysin tuloksia voi yleistää koskemaan koko kauneudenhoitoalaa. Kaikki vastanneet olivat aikuisia ja koulutustaustaltaan sopivia asiakkaita Laurea Tikkurilan visiona olevalle kauneudenhoitoalan täydennyskoulutukselle.

Lähes 60 % vastanneista työskentelee tällä hetkellä hoitolassa, mikä selittyy kyselyyn vastanneiden koulutustaustalla (Kuvio 3). Toiseksi eniten vastaajat olivat valinneet nykyiseksi työpaikakseen kohdan muu, johon he olivat selvitykseksi laittaneet joko oppilaitoksen, apteekin,

muun alan työt, äitiysloman tai työttömyyden. Alle 20 % vastanneista työskentelee kosmetiikkamyymälässä, maahantuonnissa tai kampaamossa tällä hetkellä.

Kuvio 2: Vastanneiden ikäjakauma (n=123)

Kuvio 3: Vastanneiden nykyinen työpaikka

Alalla työskentelyaika vaihteli vastanneiden kesken suuresti aina nollasta vuodesta 45 vuoteen. Koska vain muutama vastanneista oli työskennellyt alalla useampia kymmeniä vuosia, ei keskiarvo anna todellista kuvaa tilanteesta. Tämän vuoksi laskettiin työskentelyajoista mediaani, joka on 6 vuotta. Mediaani on keskiluku, joka kertoo havaintojen tyypillisen arvon. Mediaania laskettaessa havainnot järjestetään suuruusjärjestykseen, tässä tapauksessa alalla työskentelyvuodet, ja valitaan keskimmäinen havaintoarvo. Jos havaintoja sattuisi olemaan parillinen määrä, otetaan kahdesta keskimmäisestä arvosta vielä keskiarvo. (Tilastokeskus.)

5.2 Täydennyskoulutuksiin osallistuminen

Täydennyskoulutuskartoituksessa kysyttiin, olivatko vastanneet saaneet viimeisen vuoden aikana täydennyskoulutusta kosmetiikan raaka-aineista, lainsäädännöstä, asiakaspalvelusta ja myynnistä, liiketoiminnasta tai yrityksen johtamisesta. Viimeisen vuoden aikana 51,2 % kyselyyn vastanneista oli saanut täydennyskoulutusta näistä aiheista (Taulukko 3). Vastanneet olivat saaneet eniten täydennyskoulutusta kosmetiikan raaka-aineista sekä asiakaspalvelusta/myynnistä. Viimeisen vuoden aikana eniten täydennyskoulutuksiin olivat osallistuneet 40-49-vuotiaat, joista jopa 63 % oli saanut täydennyskoulutusta. Vähiten koulutuksiin olivat osallistuneet 30-39-vuotiaat, joista noin 60 % ei ollut saanut täydennyskoulutusta viimeisen vuoden aikana.

		Vastaukset		Prosenttia vastanneista
		kpl	Prosentti	
Olen saanut täydennyskoulutusta...	kosmetiikan raaka-aineista	45	23,2 %	36,6 %
	lainsäädännöstä	17	8,8 %	13,8 %
	asiakaspalvelusta/ myynnistä	39	20,1 %	31,7 %
	liiketoiminnasta	19	9,8 %	15,4 %
	yrityksen johtamisesta	14	7,2 %	11,4 %
	en ole saanut koulutusta viimeisen vuoden aikana	60	30,9 %	48,8 %
Yhteensä		194	100,0 %	157,7 %

Taulukko 3: Täydennyskoulutuksille osallistuminen viimeisen vuoden aikana

Kuten teoriaosassa mainitaan, vuonna 2012 18-64-vuotiaasta väestöstä 52 % oli osallistunut aikuiskoulutukseen. Tämän tutkimuksen tulokset ovat hyvin samansuuntaisia, sillä vastaava luku oli 51,2 %. Teorian mukaan koulutuksiin osallistuvat eniten naiset, 25-54-vuotiaat sekä

korkeasti koulutetut. Kartoituskyselyyn vastanneet olivat pääasiassa naisia, joten miesten koulutuksiin osallistumisesta ei voida vetää johtopäätöksiä. Naisten osallistumisprosentti koulutuksiin kauneudenhoitoalalla on hyvä. Kartoituksen mukaan koulutuksiin osallistuivat eniten 40-49-vuotiaat sekä 20-29-vuotiaat, mikä on samansuuntainen tulos tilastokeskuksen tekemän tutkimuksen kanssa. Kauneudenhoitoalalla koulutuksissa käyvät myös iäkkäämmät henkilöt, sillä myös yli 60-vuotiaat olivat osallistuneet koulutuksiin. Vastanneista 8,9 prosentilla oli korkeakoulututkinto ja heistä 63,6 % oli osallistunut koulutukseen viimeisen vuoden aikana, mikä on hieman enemmän kuin kaikkien vastanneiden yhteinen osallistumisprosentti.

Täydennyskoulutus käsitettä ei täysin ollut ymmärretty kyselyssä, sillä selkeä enemmistö mielsi maahantuojiin koulutukset täydennyskoulutuksiksi. Tässä yhteydessä täydennyskoulutuksella ei tarkoitettu maahantuojiin järjestämiä, myyntiä tai kädentaitoja edistäviä koulutuksia. Tämä olisi pitänyt selittää tarkemmin kyselylomakkeessa, jotta virheellisiltä vastauksilta olisi välttytty.

Täydennyskoulutukset kosmetiikan raaka-aineista olivat suurimmaksi osaksi olleet maahantuojiin järjestämiä niin sanottuja brandikoulutuksia. Tämä kävi ilmi avoimesta kysymyksestä: "Kenen/minkä yrityksen järjestämiä kyseiset koulutukset olivat?". Kysymykseen oli vastattu pääasiassa eri kosmetiikkamaahantuojiin. Toiseksi eniten koulutusta oli saatu asiakaspalvelusta ja myynnistä, joiden taustalla on todennäköisesti ollut myös jälleenmyyjien motivointi ja tietyn brandin tuotemyynnin edistäminen.

Vaikka kaikki kyselyyn vastanneet eivät olleet täysin ymmärtäneet täydennyskoulutuskäsitettä, saatiin vastauksia myös varsinaisista täydennyskoulutuksista. Vastanneista 16,3 % oli osallistunut liiketalouden tai yrityksen johtamisen täydennyskoulutuksiin, joita tarjoavat esimerkiksi Helsingin Yliopisto, Laurea ammattikorkeakoulu, Markkinointi-instituutti sekä Naisyritysjyyskeskus. Noin 4,9 % vastanneista oli osallistunut Eduxes Oy:n ja SKY Opiston tarjoamiin kosmetiikkaraaka-ainekoulutuksiin. Muut kosmetiikan raaka-aineisiin liittyvät koulutukset olivat maahantuojiin järjestämiä. Oletuksena ennen kyselyn julkaisemista oli, että enemmistö vastaajista ei ole saanut täydennyskoulutusta. Tämä oletus piti paikkansa, sillä varsinaiseen täydennyskoulutukseen oli osallistunut vain 26 vastaajaa 123 vastaajasta.

Puolueetonta tietoa on hyvin vähän saatavilla kosmetiikan raaka-aineista ja lainsäädännöstä verrattaessa siihen, miten paljon liiketalouskoulutusta on saatavilla. Koulutuksiin osallistuvan on siis oltava erittäin tarkkana ja selvitettävä, kenen järjestämiä koulutukset ovat. Maahantuojiin koulutukset ovat pääsääntöisesti ilmaisia, sillä koulutukset maksavat itsensä takaisin koulutuksen jälkeisellä lisääntyneellä tuotemyynnillä. Maahantuojiin koulutuksissa saatu tieto saattaa olla yksipuolista ja heidän tuotteitaan tukevaa. Toisaalta vaikka koulutus olisi maksul-

linen, ei se välttämättä tarkoita puolueettomuutta. Koulutusten järjestäminen on bisnestä siinä missä muukin liiketoiminta.

Tämän kyselyn vastausten perusteella lähes kaikki koulutuksiin osallistuneet kokivat koulutusten vastanneen heidän tiedon tarvettaan, joten koulutusten laadussa ei koettu puutetta. Tutkimuksen mukaan maahantuojien tuotekoulutuksiin osallistutaan paljon kauneudenhoitoalalla, mutta vain muutama Uudenmaan alueen kauneudenhoitoalan ammattilaisista oli osallistunut varsinaiseen täydennyskoulutukseen.

5.3 Lainsäädännön tuntemus

Vastaajien tietämystä kosmetiikkalainsäädännöstä kartoitettiin kysymällä sekä EU:n kosmetiikkalainsäädännöstä että uusimmasta kosmetiikka-asetuksesta. Vastanneista 20,3 %, joista suurin osa työskenteli kauneushoitolassa, ei tiennyt, mistä löytää tietoa EU:n kosmetiikkalainsäädännöstä. Uusimpaan EU:n kosmetiikka-asetukseen taas yli puolet (52,0 %) vastanneista oli ehtinyt jo tutustumaan.

Suurin osa vastanneista näyttää tietävän, mistä etsiä tietoa EU:n kosmetiikkalainsäädännöstä, ja hieman yli puolet vastanneista oli jo tutustunut uuteen EU:n kosmetiikka-asetukseen. Tulokset kumosivat oletuksen, ettei uusi kosmetiikka-asetus olisi suurimmalle osalle vastaajista tuttu. Kuten teoriaosuudessa mainittiin, EU:n kosmetiikka-asetuksen mukaan jokaisella jälleenmyyjällä on vastuu markkinoille asettamistaan kosmeettisista tuotteista. Toisin sanoen laki velvoittaa jokaista jälleenmyyjää pitämään huolta omista vastuistaan päivittämällä tietonsa ajanmukaisiksi. Monet Suomessa toimivat kauneushoitolat ovat yhden henkilön yrityksiä, jolloin vastuu kosmetiikkalainsäädännön noudattamisesta saattaa helposti jäädä toissijaiseksi työtehtäväksi. Vastuuhenkilöiden olisi erityisesti näissä tapauksissa oltava aktiivisia kouluttamaan asiakkaitaan tai työntekijöitään, jotta tieto uudesta kosmetiikka-asetuksesta tavoittaisi kaikki asianosaiset.

Kyselyyn vastanneista 54,5 % ei ollut törmännyt työssään tilanteeseen, jossa tarvitsisi tietoa kosmetiikkalainsäädännöstä. Vertailtaessa vastauksia alan eri työtehtävissä toimivien kesken tarve tiedolle kosmetiikkalainsäädännöstä oli yhtä suuri. Kuten taulukosta 4 näkee, 98 henkilöä vastanneista tiesi, mistä hakea tietoa kosmetiikkalainsäädännöstä tarpeen tullen. Positiivista oli nähdä, että vain kaksi henkilöä vastanneista ei tietoa tarvitessaan tätä tiennyt.

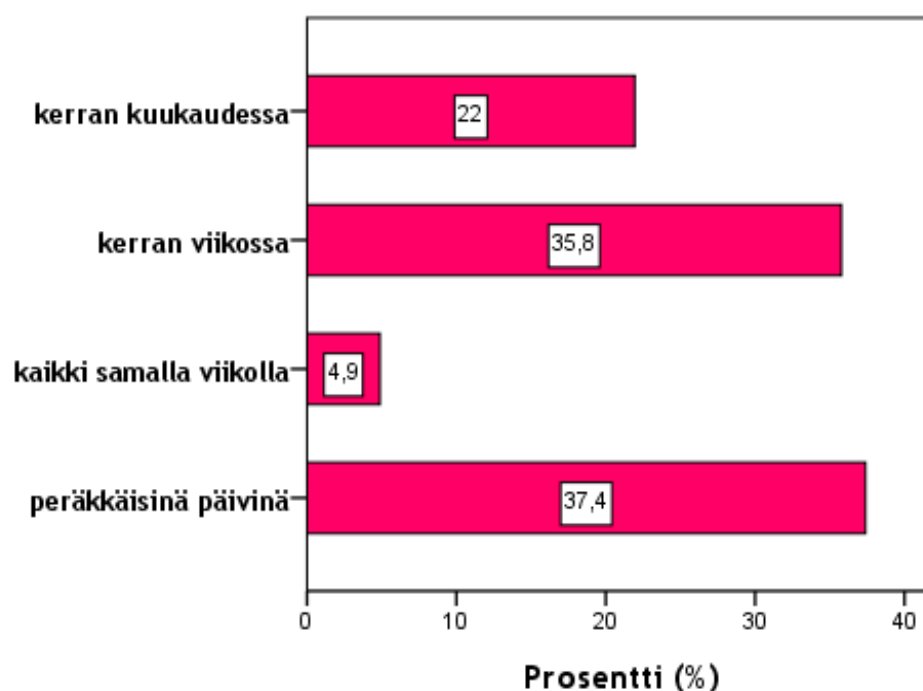
		9. Tiedätkö, mistä saat tietoa EU:n kosmetiikkalainsäädännöstä?		
		kyllä	ei	Yhteensä
11. Oletko törmännyt työssäsi tilanteeseen, jossa olisit tarvinnut tietoa kosmetiikka-lainsäädännöstä?	kyllä	54	2	56
	ei	44	23	67
Yhteensä		98	25	123

Taulukko 4: Kosmetiikkalainsäädännön tuntemus ja tarve

Kauneudenhoitoalan ammattilaiset kohtaavat työssään tilanteita, joissa he tarvitsevat tietoa kosmetiikkalainsäädännöstä. Tämä ei johdu ainoastaan heitä velvoittavista jälleenmyyjän vastuista vaan myös kuluttajien esittämistä kysymyksistä koskien kosmetiikan raaka-aineita ja valmiita tuotteita. Vastauksista voitaisiin päätellä, että alan ammattilaiset kokevat, ettei uusia tietoa kosmetiikan lainsäädännöstä tarvitsisi, koska vastaavia tilanteita ei niin usein ole. Toisaalta voihan kyse olla siitä, että vastanneet eivät olleet tunnistaneeet tilanteita, joissa tietoa uudistuneesta kosmetiikkalainsäädännöstä olisi tarvinnut. Tutkimuksen kannalta mielenkiintoista olisi ollut tietää, millaisissa tilanteissa alan ammattilaiset olivat kokeneet tarvitsevänsä tietoa kosmetiikkalainsäädännöstä.

5.4 Täydennyskoulutustarpeen kartoitus

Kyselyllä kartoitettiin sopivinta ajankohtaa ja kellonaikaa sekä millaisella aikataululla koulutuskertoihin haluttaisiin osallistua. Vastajaat saivat valita kolme itselleen sopivinta kuukautta, jolloin he kokevat pystyvänsä osallistumaan parhaiten täydennyskoulutuksiin. Eniten kannatusta saivat tammi-, helmi- ja syyskuu. Selkeä enemmistö vastanneista, 63,4 %, ilmoitti sopivimmaksi kellonajaksi osallistua täydennyskoulutukseen kello 9:00-12:00, kun taas vähiten kannatusta sai ilta-aikaan järjestettävä koulutus. Mieluiten kyselyyn vastanneet (42,3 %) osallistuisivat täydennyskoulutuksiin saman viikon sisällä tai peräkkäisinä päivinä, jos koulutus sisältäisi lähiopetuskertoja yhteensä noin kolme kappaletta (Kuvio 4).

Kuvio 4: Sopivin toteutus täydennyskoulutuskertoille

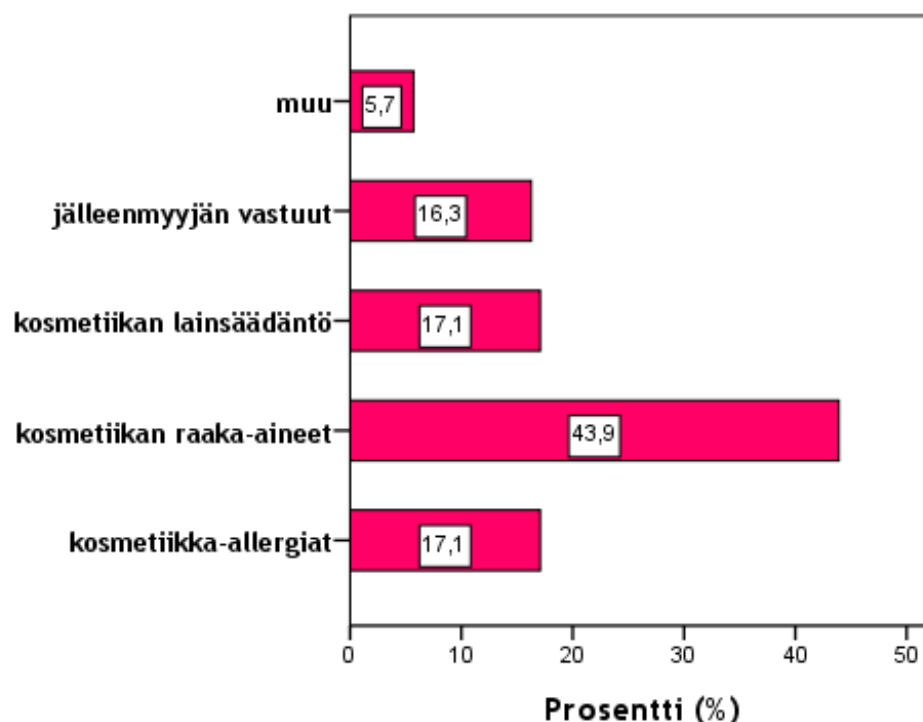
Lähes 60,0 % kyselyyn vastanneista työskentelee kauneushoitolassa, mikä selittää alkuvuoden aikana ja aamuaikaan järjestettävien täydennyskoulutuksien suosiota tuloksissa. Hoitoloiden hiljaisinta aikaa myynnillisesti ja toiminnallisesti ovat aamut, jolloin työntekijöillä on mahdollista hoitaa muita yrityksen asioita. Vuodenajoista taas alkukevät on hiljaisinta kauneushoitoiloissa, jolloin asiakkaat eivät osta tai käytä palveluita samalla lailla kuin muuna aikana vuodesta.

Kyselyyn vastanneet saivat valita itselleen 2-3 mielenkiintoisinta täydennyskoulutusteemaa. Kuten Taulukko 5 esittää mielenkiintoisimman aiheet olivat kosmetiikan raaka-aineet ja niiden toiminta (72,4 %) sekä kosmetiikka-allergiat ja asiakkaanohjaus (54,5 %). Tuloksissa ei ollut eroavaisuuksia tarkasteltaessa niitä ikäjakaumittain tai työpaikoittain. Kosmetologit olivat hyvin kiinnostuneita saamaan täydennyskoulutusta myös kosmetiikan vääristä uskomuksista. Muita täydennyskoulutusaiheita vastaajat ehdottivat kosmetiikan kemiasta, kosmetiikkapakkausten ja raaka-aineluetteloiden lukutaidosta sekä uusimmista kosmetiikan tutkimustuloksista.

		Vastaukset		Prosenttia
		kpl	Prosentti	vastanneista
Kiinnostavin täydennyskoulutusteema?	kosmetiikan pakkausmerkinnät	16	4,5 %	13,0 %
	opastus kosmetiikkalainsäädännön maailmaan	43	12,2 %	35,0 %
	lainmukainen mainostaminen	34	9,6 %	27,6 %
	väärät uskomukset kosmetiikasta	52	14,7 %	42,3 %
	kosmetiikan raaka-aineet ja niiden toiminta	89	25,2 %	72,4 %
	kosmetiikka-allergiat ja asiakkaanohjaus	67	19,0 %	54,5 %
	hinnoittelu/kannattavuus	44	12,5 %	35,8 %
	muu	8	2,3 %	6,5 %
Yhteensä		353	100,0 %	287,0 %

Taulukko 5: Kiinnostavimmat täydennyskoulutusteemat

Eniten tarvetta täydennyskoulutukselle oli raaka-ainetiedosta, vastanneiden iästä tai ammatista riippumatta (Kuvio 5). Kosmetologit kokivat tarvitsevansa täydennyskoulutusta myös kosmetiikka-allergioista ja kosmetiikan lainsäädännöstä. Kosmetiikka-allergioista eniten kiinnostusta oli 40-49 -vuotiailla sekä jälleenmyyjän vastuista 20-29-vuotiailla. Vastaajista 5,7 % koki tarvitsevansa täydennyskoulutusta muilta osa-alueilta kuten liiketoiminnan kannattavuudesta, hinnoittelusta ja markkinoinnista.

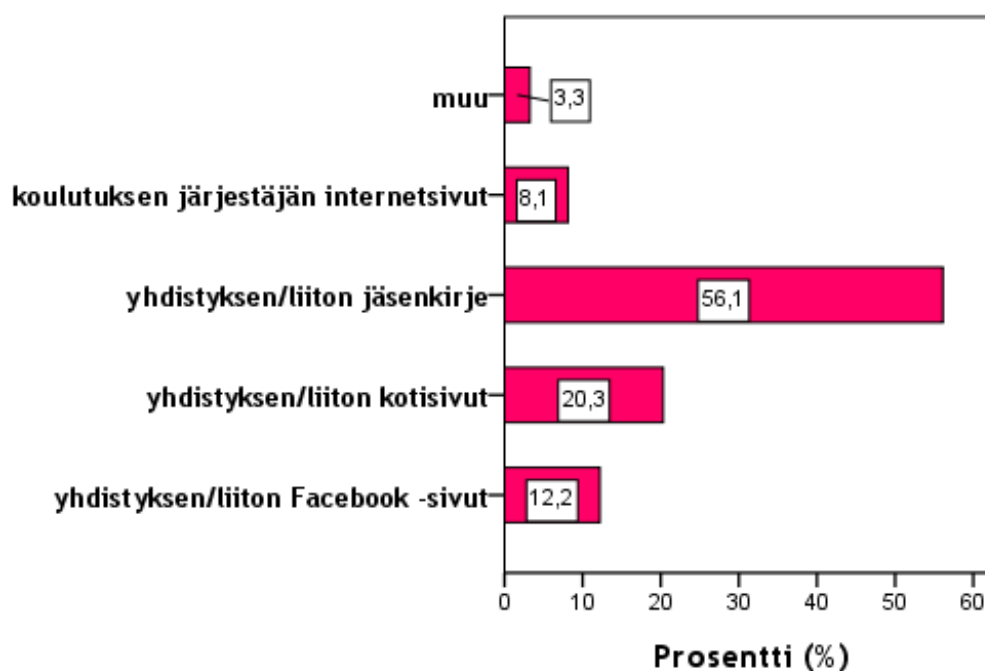

Kuvio 5: Eniten koulutustarvetta

Mielenkiinto ja tarve yleensä kohtaavat toisensa, kuten tämänkin kyselyn tuloksia katseltaessa voi todeta. Suurin osa vastanneista työskenteli työpaikassa, jossa tietoa kosmetiikasta on osattava jakaa asiakkaille. Kuluttajien kosmetiikkatietämys on kasvanut vuosien myötä ja tulee kasvamaan entisestään. Samoin alan ammattilaisten koulutustaso on noussut. Nykypäivänä tietoa on helpommin saatavilla sähköisten tiedonvälityskanavien ansiosta ja kuluttajat ovat tarkempia siitä, millaista kosmetiikkaa he valitsevat itselleen käytettäväksi. Myös median esille tuomat käsitykset kosmetiikka-allergioista, säilöntäaineista, hiusväriaineista ja kosmetiikkaan liittyvistä ympäristöaiheista puhuttavat kuluttajia. Kuten teoriaosassa mainitaan, ammatillinen uusiutuminen ja ammattitaidon jatkuva kehittäminen ovat siis tulleet välttämättömiksi talouden kehittyessä.

EU:n kosmetiikkalainsäädäntö asettaa omat paineensa alan ammattilaisille. Jälleenmyyjän vastuu on tänä päivänä suuri ja kuluttajat odottavat voivansa luottaa omaan jälleenmyyntiinsä. Monet kuluttajat tietävät jo paljon pakkausmerkinnöistä ja osaavat kyseenalaistaa mahdollisia epäkohtia. Teoriaosassa mainitaan sekä henkilökohtaisen että ammatillisen kasvun olevan tärkeää, jotta työntekijä pysyisi kilpailukykyisenä omassa työympäristössään. Alan ammattilaisille varmuutta työhön luokin juuri se, kun oma tieto-taito kohtaa tarpeen.

Yli puolet vastanneista (56,1 %) toivoi saavansa tietoa mahdollisista täydennyskoulutuksista yhdistyksensä tai liittonsa jäsenkirjeessä (Kuvio 6). Yhdistyksen internetsivut tiedotuskanavana sai kannatusta 20,3 %. Vastanneista vain 8,1 % toivoi löytävänsä tietoa täydennyskoulutuksista järjestäjien internetsivuilta.

Kuvio 6: Tiedotuskanava täydennyskoulutuksista

Kysely tavoitti eniten vastaajia SKY:n jäsenkirjeellä, mikä tukee vastaajien toivetta käytettävästä tiedotuskanavasta. Jäsenkirje, erityisesti sähköinen malli, on helppo ja edullinen tapa jakaa tietoa alan ammattilaisille koko Suomen laajuisesti. Täydennyskoulutuksista ei osata hakea tietoa niitä järjestävien internetsivuilta, koska tarjonta on vielä melko vähäistä ja tuntematonta Suomessa. Tämän vuoksi tieto ei myöskään tavoita potentiaalisia asiakkaita. Täydennyskoulutusta tarjoavien internetsivut on hyvä olla jakamassa tarkempaa tietoa koulutuksista, mutta itse koulutuksista tiedottaminen ja markkinointi tulee tehdä jotain muuta kanavaa käyttäen.

5.5 Kartoituskyselyn luotettavuus ja pätevyys

Tutkimus on reliaabeli eli luotettava silloin, kun mittaustulokset ovat toistettavissa. Tutkimus voidaan todeta luotettavaksi esimerkiksi silloin, kun kaksi tutkijaa saa saman tuloksen. (Hirsjärvi ym. 2007: 226.) Kartoituskyselyn luotettavuutta lisäsivät useaan kertaan tallentuneiden

vastausten karsiminen. Jos kuutta vastausta ei olisi poistettu, olisivat muutamien henkilöiden mielipiteet tulleet voimakkaammin esille. Tarkoituksena oli, että jokainen vastaaja vastaa vain kerran kyselyyn. Tutkimus on toistettavissa myös muualla Suomessa samalla kyselylomakkeella. Tulokset eivät luultavasti ole samanlaiset, koska Uudenmaan alueella järjestetään enemmän täydennyskoulutuksia verrattaessa muuhun Suomeen. Kartoituskyselyn tuloksia ei voi yleistää koskemaan koko Suomea, vaan jatkotutkimusta aiheesta tarvitaan.

Tutkimus on validi eli pätevä silloin, kun tutkimusmenetelmä on mitannut sitä, mitä on ollut tarkoitus mitata. Vastaajat ovat voineet käsittää kyselylomakkeen kysymykset aivan toisella tavalla kuin on tarkoitettu. Jos tutkija ei ota tätä huomioon, ei tutkimusta voida pitää pätevänä. (Hirsjärvi ym. 2007: 226-227.) Kartoituskyselyn pätevyyttä lisäsi avoin kysymys täydennyskoulutusten järjestäjästä. Tämä kysymys paljasti, etteivät kaikki vastaajat olleet ymmärtäneet täydennyskoulutuskäsitettä samalla tavalla. Tuloksia analysoitaessa tämä otettiin huomioon ja saatiin todellisempi kuva tämänhetkisestä täydennyskoulutustilanteesta. Tutkimusta voidaan näin ollen pitää pätevänä.

6 Ehdotus täydennyskoulutuksen sisällöstä, aikataulusta ja markkinoinnista

Laurea Tikkurilalla on visiona toteuttaa ja tarjota täydennyskoulutusta myös kauneudenhoitoalalla. Täydennyskoulutusta kosmetiikka-allergioista yritettiin toteuttaa jo kerran, mutta vähäisen tiedottamisen vuoksi koulutukseen ei osallistunut tarvittavaa määrää. Ajatus kosmetiikka-allergioiden täydennyskoulutuksesta ei sinänsä ollut huono, sillä 17,1 % kyselyyn vastanneista koki tarvitsevänsä eniten koulutusta juuri kosmetiikka-allergioista. Ongelma piili ilmeisesti koulutuksesta tiedottamisessa ja kohderyhmän valitsemisessa.

Kartoitustutkimuksen perusteella Laurea Tikkurilan kannattaisi ehdottomasti räätälöidä täydennyskoulutuksia kosmetologitaustaisille kauneudenhoitoalan ammattilaisille. Valitettavasti parturi-kampaajilta saatiin kyselyyn niin vähän vastauksia, ettei kyselyn tuloksia voi yleistää koskemaan myös heitä. Tässä olisikin loistava jatko-opinnäytetyön aihe kartoittaa onnistuneemmin parturi-kampaajien täydennyskoulutustarpeita.

6.1 Ehdotus täydennyskoulutuksen sisällöstä

Kosmetologitaustaiset olivat eniten kiinnostuneita kouluttautumaan kosmetiikan raaka-aineista ja niiden toiminnasta, joista he myös kokivat kaipaavansa eniten täydennyskoulutusta. Tulokset vastaavat nykypäivän tilannetta, johon kauneudenhoitoalan ammattilaiset törmäävät päivittäin. Kosmetologien työkuvaan kuuluu suositella ja myydä kosmetiikkaa sekä tehdä kauneushoitoja kosmeettisilla tuotteilla. Kuluttajat ovat nykypäivänä hyvin kiinnostuneita ja vaativia kosmeettisen tuotteen sisällöstä ja tuotteen toimivuudesta. Kosmetologien

on tiedettävä tarkkaan, mitä raaka-aineita kosmeettiset tuotteet sisältävät sekä mihin tuotteiden toiminta perustuu.

Yleisesti ottaen kosmetologit ovat hyvinkin kiinnostuneita kosmetiikan raaka-aineista ja niiden toiminnasta. Markkinoilla on tarjolla tuhansia brandeja, joilla kaikilla on omat ideologiansa ja väittämänsä kosmetiikasta. Erityisesti hoitolatyötä tekevät kaipaavat puolueetonta tietoa kosmetiikasta, jotta voivat tällä tietämyksellä valita yrityksensä valikoimaan tuotesarjoja, joihin itse uskovat ja luottavat. Täydennyskoulutuksia suunniteltaessa olisi erittäin tärkeää ottaa huomioon osallistujien koulutustaustat, jotta koulutukset pystyttäisiin räätälöimään tarpeita vastaaviksi. Käytännössä tämä tapahtuisi niin, että koulutukseen ilmoittautuessa osallistujia pyydetäisiin ilmoittamaan koulutustaustansa, toimenkuvansa ja mahdolliset toiveet ja odotukset tulevalta täydennyskoulutukselta. Heille voitaisiin myös lähettää esimerkiksi ennakotehtävä, jonka vastausten perusteella pystyttäisiin näkemään lähtötilanne koulutukseen.

Jälleenmyyjän vastuuna on muun muassa tietää, miten pakkausmerkinnät tulee ilmoittaa kosmetiikkalainsäädännön mukaan. INCI-luetteloiden oikea tulkitseminen voi kosmetologipohjaiselle alan ammattilaiselle olla hyvinkin haastavaa, koska aihetta ei käydä kovin perinpohjaisesti läpi ammattikoulussa. Tämän vuoksi kyselyynkin vastanneet kosmetologit varmasti kaipasivat täydennyskoulutusta pakkausmerkinnöistä sekä kosmetiikan raaka-aineista. Jälleenmyyjän vastuu on siis erityisen tärkeä teema täydennyskoulutustarjontaan. Erityisen tärkeää se on nyt, kun uudistunut kosmetiikka-asetus astui voimaan heinäkuussa 2013 ja jälleenmyyjän vastuut kasvoivat. Teemaan liittyen kyseiseen täydennyskoulutukseen voisi yhdistää tietoa ainesosaluettelon perustulkinna.

Voimassa olevan kosmetiikkalainsäädännön tarkoitus on taata kuluttajille turvallista kosmetiikkaa. Tämä toteutuu, kun jakelijat ja jälleenmyyjät tietävät vastuunsa ja noudattavat niitä. Kontrolloidakseen lainsäädännön toteutumista toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus vaatia jatko- ja korjaustoimenpiteitä jälleenmyyjältä tai jakelijalta asioiden korjaamiseksi sakon uhalla. Kaikki alalla toimivat eivät välttämättä tiedä toimintansa tai pikemminkin toimimattomuutensa vakavuutta. Jos tieto kosmetiikkarikkomuksesta olisi kaikille alan ammattilaisille tuttu käsite, saatettaisiin lainsäädäntöä koskeviin uudistuksiinkin tutustua nopeammin ja syvällisemmin, mitä ehkä tähän mennessä on tutustuttu.

6.2 Ehdotus täydennyskoulutuksen aikataulusta

Täydennyskoulutusta kannattaisi järjestää alkuvuodesta, kuten enemmistö kyselyyn osallistuneista oli vastannut. Alkuvuosi on kauneushoitoloille myynnillisesti vuoden hiljaisinta aikaa, jolloin yrittäjillä ja hoitoloiden työntekijöillä olisi sopivin aika osallistua täydennyskoulutuk-

siin. Koulutuskertojen pitäminen viikon peräkkäisinä päivinä tai ainakin saman viikon sisällä helpottaisi suurinta osaa kyselyynkin vastanneista osallistumaan koulutuksiin. Koulutuskertojen pitäminen mahdollisimman lähellä toisiaan vaikuttaisi luultavasti myös tiedon oppimiseen ja sisäistämiseen myönteisellä tavalla. Jos pääkohderyhmä täydennyskoulutuksille tulee olemaan hoitolatyöntekijät tai yksityisyrittäjät, kannattaisi opintokerrat järjestää aamuaikaan, joka on hoitoloiden hiljaisinta aikaa päivästä.

Täydennyskoulutusten järjestäminen aamuaikaan ei luulisi olevan ongelma koulutusta järjestävälle taholle. Esimerkiksi Laurea Tikkurila toimii ensisijaisesti ammattikorkeakouluna, jossa koulutus tapahtuu pääasiassa päiväaikaan. Laurean järjestämiä koulutuksia vetää kunkin koulutusaiheen asiantunteva lehtori, jonka pääasiallinen työaika on päiväsaikaan.

6.3 Ehdotus täydennyskoulutuksen markkinoinnista

Ensi vuonna on tarkoituksena astua voimaan laki osaamisen kehittämisen mallista, jonka nimissä yrityksillä olisi mahdollista hyödyntää ylimääräistä verovähennystä kehittäessään henkilöstönsä osaamista. Tulevan lain mukaan muun muassa ”sellainen koulutus, jonka tavoitteena on tietyn työn suorittamista koskevien lakisääteisten tai viranomaisten asettamien vaatimusten täyttäminen, kuuluu verovähennyksen piiriin.” (Kärkkäinen.) Tämä koskisi erityisesti kauneudenhoitoalalla kosmetiikkalainsäädännössä asetettuja jälleenmyyjän vastuuta, joista kyselyn tulosten perusteella tulisi järjestää täydennyskoulutuksia alan ammattilaisille vuosittain. Laurea voisi suunnitella koulutustarjontansa vastaamaan koulutuksen korvaamisen - lakia ja mainostaa koulutuksiaan verovähennyksen piiriin kuuluviksi. Näin monelle yritykselle, erityisesti pienyrityksille, olisi luultavasti pienempi kynnys osallistua koulutuksiin, kun henkilöstön kehittämistä tuettaisiin rahallisesti. Jos yritys ei kuulu koulutuksen korvaamisen lain piiriin, voi se kuitenkin hakea valtiolta koulutusvähennystä.

Täydennyskoulutuksista kannattaisi jatkossa tiedottaa mahdollisten yhteistyökumppaneiden kautta. Paras väline tähän olisi ehdottomasti sähköinen jäsenkirje, joka on kustannustehokain ja kattavin tapa tavoittaa alan ammattilaiset ympäri Suomen. Laurea voisi esittää koulutustarjontaansa potentiaalisille yhteistyökumppaneille, kuten kauneudenhoitoalan järjestöille ja yhdistyksille, jotka voisivat halutessaan mainostaa koulutuksia. Laurea voisi jopa alkuun houkutella potentiaalisia yhteistyökumppaneita mukaan toimintaan näyttämällä niille Laurean koulutusosaamistaan ja -tarjontaansa. Kun yhdistykset ja järjestöt näkevät, mitä Laurealla on tarjota kauneudenhoitoalalle, kannustaisi omakohtainen kokemus markkinoimaan koulutuksia alan ammattilaisille.

Myös täydennyskoulutuksen mahdollisia asiakkaita voisi alkuun houkutella ilmoittautumaan Laurean koulutuksiin alennuksin tai eduin. Esimerkiksi tiettyyn päivämäärään mennessä täy-

dennyskoulutukseen ilmoittautuneet saisivat alennusta koulutuksen hinnasta tai heille tarjotaisiin lounas Laurean yhteydessä toimivasta lounasravintolasta. Koska Laurea on vielä tuntematon täydennyskoulutusta tarjoava taho kauneudenhoitoalalla, tulisi sen omalla toiminnallaan kannustaa alan ammattilaisia tutustumaan koulutustarjontaansa. Alun markkinointikampanjan jälkeen sana täydennyskoulutustarjonnasta leviäisi alan ammattilaisten keskuudessa ja koulutusten kysyntä kasvaisi.

Täydennyskoulutusten markkinoinnissa voisi tuoda esille syitä, miksi täydennyskoulutuksiin kannattaa osallistua. Teoriaosuudessa koulutuksiin osallistumiseen löytyi kolme ulottuvuutta: käytännön syyt, sosiaaliset syyt sekä tiedonjano. Täydennyskoulutuksiin osallistutaan siis laajentaakseen ammattitaitoaan, virkistäytyäkseen ja pitääkseen yllä sosiaalisia verkostoja sekä kehittääkseen omaa persoonaa. Myös mahdolliset esteet koulutuksiin osallistumiseen kannattaa ottaa huomioon ja tarjota ratkaisua niihin. Teoriaosuuden mukaan aikuiset kokevat suurimmiksi esteiksi ajanpuutteen, korkeamman ikänsä, työn yhteensovittamisen opintojensa kanssa, koulutuskustannukset sekä kodin ja perheen asettamat rajoitukset.

Laurea Tikkurilan kannattaisi ottaa huomioon kauneudenhoitoalan täydennyskoulutusten markkinoinnissa:

- kaikenikäiset aikuiset
- erityisesti kosmetologipohjaiset ammattilaiset
- keskeinen sijainti juna-aseman vieressä
- erinomaiset kulkuyhteydet
- mielenkiintoiset täydennyskoulutusaiheet
- mahdollisuus verkostoitumiseen
- ammattitaidon laajeneminen
- arkihuolista irtautuminen ja virkistytminen

Oikeanlaisella markkinoinnilla ja tiedottamisella on mahdollista saada suurempi osallistujaprosentti täydennyskoulutuksiin sekä koulutukset toteutumaan.

Täydennyskoulutukset selvästi kiinnostavat kauneudenhoitoalan ammattilaisia. Vaikka kysely osoitettiin Uudenmaan alueella toimiville alan ammattilaisille, tuli yhteydenottoja myös muualta Suomesta. Tämä kertoo koulutuksen tilasta Suomessa ja siitä, kuinka erityisesti yksityisyritykset kaipaavat tukea toiminnalleen. Tällä hetkellä tarjolla olevia kauneudenhoitoalan yleisiä täydennyskoulutuksia järjestetään pääosin pääkaupunkiseudulla. Alan harjoittajia on kuitenkin ympäri Suomea, aina Lapissa asti. Toimipaikasta riippumatta kaikille yrityksille tulisi taata yhtäläinen mahdollisuus osallistua täydennyskoulutuksiin. Jotta täydennyskoulutustarpeen todellinen tila Keski- ja Pohjois-Suomessa voitaisiin selvittää, tulisi aiheesta tehdä kysely esimerkiksi opinnäytetyönä. Täydennyskoulutusten järjestäjät voisivat pohtia mahdolli-

suutta laajentaa tarjontaansa myös muualle Suomeen järjestämällä koulutuksia eri kaupungeissa.

Lähteet

Painettu kirjallisuus

Elinikäinen oppiminen yliopistoissa -työryhmän muistio. 2005. Opetusministeriön työmuistioita ja selvityksiä. Helsinki: Opetusministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikan yksikkö.

Eteläpelto, A. & Onnismaa, J. 2006. Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu. Vantaa: Kansanvalitusseura.

Gegenfurtner, A. & Vauras, M. 2012. Age-related differences in the relation between motivation to learn and transfer of training in adult continuing education. *Contemporary Educational Psychology* 37, 33-46.

Graf, A. 2012. Life cycle oriented personnel development. *LLinE Lifelong Learning in Europe* 1/2012, 20-30.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Jarvis, P. 2010. Adult education and lifelong learning: theory and practise. 4. painos. Lontoo: Routledge.

Oppimisen ilo. 1997. Kansallinen elinikäisen oppimisen strategia. Elinikäisen oppimisen komitean mietintö. Helsinki: Opetusministeriö.

Reese, S. 2011. An Education for All Seasons of Life. *Techniques: Connecting Education and Careers* 86 (2), 20-23.

Richardson, J. 2013. Approaches to studying across the adult life span: Evidence from distance education. *Learning and Individual Differences* 26, 74-80.

Rubenson, K. 2010. Barriers to Participation in Adult Education. *International encyclopedia of education* 3. painos. Oxford: Elsevier.

Ruohotie, P. 1995. Ammatillinen kasvu työelämässä. 2. uudistettu painos. Hämeenlinna: Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitos.

Suomen aikuiskoulutuspolitiikan teematutkinta: katsaus suomalaiseen aikuiskoulutukseen ja OECD:n arviointiraportti. 2002. Helsinki: Opetusministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikan osasto.

Suoranta, J., Kauppila, J., Rekola, H., Salo, P. & Vanhalakka-Ruoho, M. 2012. Aikuiskasvatuksen risteysasemalla: johdatus aikuiskasvatukseen. 2. korjattu ja uudistettu painos. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto, Koulutus- ja kehityspalvelu Aducate.

Elektroniset lähteet

Aikuiskoulutus. Kauneudenhoito/Aikuiskoulutus. Viitattu 22.9.2013. <http://www.aikuiskoulutus.fi/search/kauneudenhoitoala#moreAboutSearch>

Ammattinetti. 2013. Maskeeraaja. Viitattu 23.7.2013. http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/186_ammatti

CIDESCO. Finland. Viitattu 18.12.2013. <http://www.cidesco.com/education/accredited-cidesco-schools/finland/>

CIDESCO Schools. Show all Accredited CIDESCO Schools. Viitattu 18.12.2013.
<http://www.cidesco.com/education/accredited-cidesco-schools/show-all-accredited-cidesco-schools/>

Colorado State University. 1998. A Personal Journey for Professional Growth. Viitattu 11.11.2013. Workbook <http://www.ext.colostate.edu/staffres/profgrow.pdf>

Cosmetics Europe. Events. Viitattu 25.7.2013.
<http://cosmeticseurope.eu/news-a-events/events.html>

Eduxes Oy. Tilauskoulutukset. Viitattu 14.10.2013.
<http://www.eduxes.fi/tilauskoulutukset.htm>

Etelä-Suomen Kosmetologikoulu. Tietoa koulustamme. Viitattu 22.9.2013.
<http://www.kosmetologikoulu.com/koulutuspalvelut/tietoa-koulustamme>

EU:n kosmetiikka-asetus 1223/2009. Viitattu 25.10.2013. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R1223:20130711:FI:PDF>

Habia. Qualifications and Standards. Viitattu 18.12.2013.
<http://www.habia.org/c/1734/qualifications-and-standards>

Hallituksen esitys 99/2013. Viitattu 5.12.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130099>

Hiuskoulutuskeskus. 2009. Koulutus. Viitattu 22.9.2013.
<http://www.hiuskoulutuskeskus.fi/index.php?id=3>

ISIPCA. Groupe ISIPCA - Overview. Viitattu 3.12.2013. <http://www.isipca.fr/en>

Kauneudenhoitoalan koulutustoimikunta. 2010. Toimintakertomus vuodelta 2009. Viitattu 25.7.2013.
[http://www.opf.fi/download/120712_KAUNEUDENHOITOALAN_KOULUTUSTOIMIKUNTA_toimin takertomus_vuodelta_2009.doc](http://www.opf.fi/download/120712_KAUNEUDENHOITOALAN_KOULUTUSTOIMIKUNTA_toimin%20takertomus_vuodelta_2009.doc)

Kärkkäinen, M. EK:n ohje osaamisen kehittämistä koskevan lainsäädännön soveltamiseksi. Viitattu 8.12.2013. http://www.ek.fi/eNewsletter4/EK_jasenkirjeet/2013/Ohje-osaamisen-kehittmist-koskevan-lainsdnnn-soveltamiseksi.pdf

Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 21.8.1998/631. Finlex. Viitattu 25.10.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980631?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Laki%20ammatillisesta%20aikuiskoulutuksesta%20>

Laki kosmeettisista valmisteista 28.6.2013. Finlex. Viitattu 18.11.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20130492>

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559. Finlex. Viitattu 25.10.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Laki%20terveydenhuollon%20ammattihenkil%C3%B6ist%C3%A4>

Laurea aikuiskoulutus. 2012. Aikuisten AMK-tutkintoon johtava ja ylempään AMK-tutkintoon johtava koulutus vuonna 2013. Viitattu 17.9.2013. http://www.laurea.fi/fi/hakeminen/amk-tutkinnot-aikuisille/PublishingImages/valintaperustesuositus%202013_Aikuiskoulutus_YAMK.pdf

Laurea ammattikorkeakoulu. 2011. Kauneudenhoitoalan koulutusohjelma. Viitattu 11.7.2013.
<http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/koulutus/amk-tutkinnot/kauneudenhoitoala/Sivut/default.aspx>

Laurea täydennyskoulutus. Kosmetiikka-allergiat. Viitattu 11.7.2013.

http://www.laurea.fi/fi/tikkurila/koulutus/taydennyskoulutus/Documents/t%C3%A4ydkoul_kosmetiikka-allergiat_k2013_lowres.pdf

Omnia aikuisopisto. Hiusalan erikoisammattitutkinto. Viitattu 25.7.2013.

<https://www.omnia.fi/web/aikuisopisto/hiusalan-erikoisammattitutkinto1>

Opetushallitus. 2012. Kauneudenhoitoala. Viitattu 25.7.2013.

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus/koulutustoimikunnat/kauneudenhoitoala

Opetushallitus. 2011. Tutkinnon perusteet. Viitattu 22.9.2013.

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus/amatilliset_perustutkinnot/uudistuvat_tutkinnon_perusteet

Opetushallitus. 2010. Elinikäisen oppimisen avaintaidot. Viitattu 24.7.2013.

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus/amatilliset_perustutkinnot/elinikaisen_oppimisen_avaintaidot

Opintoluotsi. 2010. Hiusalan perustutkinto. Viitattu 22.9.2013. http://www.opintoluotsi.fi/fi-FI/koulutusalat_ja_amatit/opetusohjelma.aspx?StudyProgrammeld=e1d45f0b-f66c-41ce-a0f5-02d6b3043c96

Opintoluotsi. 2010. Kauneudenhoitoalan perustutkinto. Viitattu 22.9.2013.

http://www.opintoluotsi.fi/fi-FI/koulutusalat_ja_amatit/opetusohjelma.aspx?StudyProgrammeld=4a87e34d-6127-41f9-b47b-56f00316f462

Romanowski, P. 2010. Cosmetic Science Programs Around the World. Viitattu 3.12.2013.

<http://chemistscorner.com/cosmetic-science-programs-around-the-world/>

SGS. 2013. Regulations updates training. Viitattu 25.7.2013.

<http://www.sgs.com/en/Consumer-Goods-Retail/Cosmetics-Personal-Care-and-Household/Cosmetics-and-Personal-Care/Technical-Assistance/Regulations-Updates-Training.aspx>

Suomen Hiusyrittäjät ry. Esittely. Viitattu 18.11.2013.

<http://hiusyrittajat.fi/jarjesto/esittely>

Suomen Kosmetologien Yhdistyksen Opisto. 2011. Täydennyskoulutus. Viitattu 11.7.2013.

<http://www.skyo.fi/taydennyskoulutus/taydennyskoulutuskurssit/aukeavatko-incit-syventavaa-ainesosatietoutta>

Suomen Kosmetologien Yhdistys. Kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto. Viitattu

25.7.2013. <http://www.kosmetologitsky.fi/fi/koulutus/erikoiskosmetologi>

Teknokemian Yhdistys ry. 2013. Kosmetiikka-asetuksen siirtymäaika päättyy: Yhteinen kosmetiikkalainsäädäntö koko Eurooppaan. Viitattu 4.12.2013.

http://www.teknokemia.fi/fin/teknokemian_yhdistys/ajankohtaista/?2013-07-11-Kosmetiikka-asetuksen-siirtymaika-paattyy-Yhteinen-kosmetiikkalainsaadanto-koko-Eurooppaan&nid=31

Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat. Koulutus/Ammatillinen koulutus. Viitattu 11.7.2013.

http://pxweb2.stat.fi/Dialog/varval.asp?ma=004_aop_tau_004_fi&ti=Opetussuunnitelmaperusteen+ammattillisen+peruskoulutuksen+opiskelijat+2012&path=../Database/StatFin/kou/aop/&lang=3&multilang=fi

Tilastokeskus 2013. Aikuiskoulutustutkimus 2013 ennakkotiedot. Viitattu 28.11.2013.
http://www.stat.fi/til/aku/2012/01/aku_2012_01_2013-06-13_fi.pdf

Tilastokeskus 2009. Aikuisten koulutukseen osallistuminen yleistä Pohjoismaissa. Viitattu 17.9.2013. http://www.stat.fi/til/aku/2006/04/aku_2006_04_2009-04-24_tie_001_fi.html

Tilastokeskus. Mediaani. Viitattu 18.11.2013.
<http://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/mediaani.html>

Topper, A. 2013. Professional Growth. Viitattu 11.11.2013.
<http://commtechlab.msu.edu/sites/letsnet/noframes/bigideas/b9/b9theor.html>

Valtioneuvoston asetus koulutustoimikuntajärjestelmästä 882/2010. Finlex. Viitattu 25.10.2013. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100882>

Vero. 2012. Asiantuntijakirjoituksia harmaasta taloudesta. Viitattu 22.9.2013.
[http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Harmaan_talouden_torjunta/Asiantuntijakirjoituksia_harmaasta_talou\(21531\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Harmaan_talouden_torjunta/Asiantuntijakirjoituksia_harmaasta_talou(21531))

Kuvat

Kuva 1: Aikuiskasvatustieteen teema-alueet	16
--	----

Kuviot

Kuvio 1: Tutkimusprosessin kulku	25
Kuvio 2: Vastanneiden ikäjakauma (n=123)	27
Kuvio 3: Vastanneiden nykyinen työpaikka	27
Kuvio 4: Sopivin toteutus täydennyskoulutuskerroille.....	32
Kuvio 5: Eniten koulutustarvetta	34
Kuvio 6: Tiedotuskanava täydennyskoulutuksista	35

Taulukot

Taulukko 1: Kauneushoitoalalla opiskelevat 2012, koko maa	9
Taulukko 2: Elinikäinen oppiminen eri elämänvaiheissa	14
Taulukko 3: Täydennyskoulutuksille osallistuminen viimeisen vuoden aikana	28
Taulukko 4: Kosmetiikkalainsäädännön tuntemus ja tarve	31
Taulukko 5: Kiinnostavimmat täydennyskoulutusteemat	33

Liitteet

Liite 1 Täydennyskoulutuskysely kauneudenhoitoalalle.....	49
---	----

Liite 1 Täydennyskoulutuskysely kauneudenhoitoalalle

Täydennyskoulutuskartoitus kauneudenhoitoalalla

Hyvä vastaaja,

Teemme opinnäytetyötä Tikkurilan Laurealle täydennyskoulutustarpeen kartoittamisesta kauneudenhoitoalalla. Täydennyskoulutuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä ammattitaitoa kehittävää ja ylläpitävää koulutusta. Kysely vie sinulta aikaa muutaman minuutin. Vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksella. Jos sinulla herää kysymyksiä kyselystä, ole ystävällinen ja ota yhteyttä: annika.m.karvonen@laurea.fi tai satu.paakkonen@laurea.fi.

Kiitos ajastasi jo etukäteen!
- Annika Karvonen & Satu Pääkkönen

Henkilötiedot

1. Sukupuoli?

- ☐ nainen
☐ mies

2. Syntymävuosi?

3. Koulutustausta?

- ☐ parturi-kampaaja
☐ kosmetologi
☐ kosmetiikkaneuvoja
☐ estenomi
☐ muu

Jos vastasit 'muu', selvennä mikä:

4. Kuinka monta kokonaista vuotta olet ollut alalla?

5. Tämän hetkinen työpaikkasi?

- ☐ kosmetiikkamyymälä
- ☐ hoitola
- ☐ kampaamo
- ☐ maahantuonti
- ☐ muu

Jos vastasit 'muu', selvennä mikä:

Koulutukset

6. Oletko saanut viimeisen vuoden aikana täydennyskoulutusta eli ammattiisi liittyvää lisäkoulutusta

- ☐ kosmetiikan raaka-aineista
- ☐ lainsäädännöstä
- ☐ asiakaspalvelusta/myynnistä
- ☐ liiketoiminnasta
- ☐ yrityksen johtamisesta
- ☐ en ole saanut koulutusta viimeisen vuoden aikana

7. Jos olet saanut viimeisen vuoden aikana koulutuksia, kenen/minkä yrityksen järjestämiä kyseiset koulutukset olivat?

8. Koetko näiden koulutusten vastanneen kaipaamaasi tiedon tarvetta?

- ☐ kyllä
- ☐ ei
- ☐ en ole saanut koulutusta

EU:n kosmetiikkalainsäädäntö

9. Tiedätkö, mistä saat tietoa EU:n kosmetiikkalainsäädännöstä?

- ☐ kyllä
- ☐ ei

10. Oletko tutustunut uuteen 11.7.2013 lähtien sovellettavaan kosmetiikka-asetukseen?

- ☐ kyllä
- ☐ ei

11. Oletko törmännyt työssäsi tilanteeseen, jossa olisit tarvinnut tietoa kosmetiikkalainsäädännöstä?

- ☐ kyllä
- ☐ ei

Täydennyskoulutustarpeen kartoitus

12. Hyvä täydennyskoulutuksen ajankohta. Valitse sinulle kolme (3) parhaiten sopivaa vaihtoehtoa.

- ☐ tammikuu
- ☐ helmikuu
- ☐ maaliskuu
- ☐ huhtikuu
- ☐ toukokuu
- ☐ kesäkuu
- ☐ heinäkuu
- ☐ elokuu
- ☐ syyskuu
- ☐ lokakuu
- ☐ marraskuu
- ☐ joulukuu

13. Paras kellonaika täydennyskoulutukselle?

- ☐ 9:00-12:00
- ☐ 12:30-15:30
- ☐ 16:00-19:00

14. Täydennyskoulutukset sisältävät yleensä noin 3 opetuskertaa. Haluaisitko opetuskertojen olevan

- ☐ peräkkäisinä päivinä
- ☐ kaikki samalla viikolla
- ☐ kerran viikossa
- ☐ kerran kuukaudessa

15. Valitse 2-3 kiinnostavinta täydennyskoulutus-teemaa

- ☐ kosmetiikan pakkausmerkinnät
- ☐ opastus kosmetiikkalainsäädännön maailmaan
- ☐ lainmukainen mainostaminen
- ☐ väärät uskomukset kosmetiikasta
- ☐ kosmetiikan raaka-aineet ja niiden toiminta
- ☐ kosmetiikka-allergiat ja asiakkaanohjaus
- ☐ hinnoittelu/kannattavuus
- ☐ muu

Jos vastasit 'muu', selvennä mikä:

16. Miltä osa-alueelta koet tarvitsevasi eniten lisäkoulutusta?

- ☐ kosmetiikka-allergiat
- ☐ kosmetiikan raaka-aineet
- ☐ kosmetiikan lainsäädäntö
- ☐ jälleenmyyjän vastuut
- ☐ muu

Jos vastasit 'muu', selvennä mikä:

17. Mitä kautta haluaisit mieluiten saada tietoa täydennyskoulutusmahdollisuuksista?

- ☐ yhdistyksen/liiton facebook-sivut
- ☐ yhdistyksen/liiton kotisivut
- ☐ yhdistyksen/liiton jäsenkirje
- ☐ koulutuksen järjestäjän internetsivut
- ☐ muu

Jos vastasit 'muu', selvennä mikä: